

bb 2. megjelent „a marxista filozófia alapjai”, tankönyv második, átdolgozott kiadása

1 b1/gk szb fm

1963. szeptember 11.

a kossuth könyvkiadónál megjelent „a marxista filozófia alapjai”, című tankönyv második, átdolgozott kiadása. a szovjet szerzők a második kiadás előszavában hangoztatják, hogy az új kiadásban figyelembe kellett venni az utóbbi évek történelmi eseményeit, a kommunizmus általánosan kibontakozó építésének új feladatait, az szkp 21. és 22. kongresszusa nagymértékben hozzájárult a marxista-Leninista elmélet valamennyi alkotórészének a fejlesztéséhez, és e kongresszusok anyagát teljes egészében fel kell használni a dialektikus és történelmi materializmus tanulmányozásánál. figyelembe vették a szerzők az szkp új programjának elméleti és gyakorlati következtetéseit. új részek kerültek be a könyvbe a nemzeti felszabadító mozgalmakról és az imperializmus megdöntésében betöltött szerepükről, a háborúról, mint társadalmi jelenségről, a háború ellen, a világbékeért folyó harcokról. a tankönyv a személyi kultuszt Lenin írásai és az szkp határozatai alapján bírálja. /mti/

bb 3. a „rozsdatemető”, folytatásos közvetítése a rádióban

1 s/hné szb fm

1963. szeptember 11.

a kossuth rádió szeptemberben új folytatásos regény sugárzását kezd meg. ezuttal fejes endre: rozsdatemető című regénye hangzik el 15 folytatásban.

a regényt szeptember 16-án ismertetik, az első rész sugárzására pedig szeptember 18-án, délután kerül sor. fejes endre nagy-sikerű művét pálos györgy olvassa fel. /mti/

bb 5. harminckilós harcsák, kilenckilós ponty a horgon

vid j szb ká

1963. szeptember 11.

az északmagyarországi horgász egyesület tagságának az idén kedvez a szerencse. az utóbbi napok legeredményesebb horgásza ujházi mátyás sajszentpéteri vágár volt, aki a boldva folyóból 31, majd néhány nappal később a hernádból 34 kilogrammos, 185 centiméter hosszú óriásharcsát fogott. szép zsákmánnyal díszeskedhet glevitzky béla miskolci horgász is, aki nyéki-tóból 9 kiló 20 dekás pontyot emelt ki. /mti/

-2-

bb 4. angyalföld 38 gyára segíti az árpád-hídfői lakótelep építését

1 sb/sze szb vg

1963. szeptember 11.

a 13. kerületi pártbizottság felhívására az angyalföldi gyárak sok segítséget adnak az árpád-hídfői lakótelepen dolgozó 43-as építőipari vállalat téli adósságának pótlásához. kevés a munkás az építkezésen. ezért szombat-vasárnaponként az üzemi dolgozók állnak be segédmunkásnak a lakótelepen. csaknem ezer gyári munkás töltötte már hétvégi pihenőjét munkával az építkezésen. több üzemi dolgozó hét közben is segít az építőknek, s így naponta két műszakot teljesít, egyet a gyárban és egyet pedig az építkezésen.

az üzemek támogatása jelentősen meggyorsította a lakótelep földmunkáit és a betonozást, az épületek állványozását és vakolását azonban csak szakmunkások végezhetik. ezért kőműveseket és ácsokat is kértek az üzemektől az építők. az angyalföldiek ezt a kérésüket is készségesen teljesítették. a 13. kerület 38 üzemének karbantartó részlegéből összesen 78 különböző építőipari szakmunkást kölcsönöztek egy-két hónapra a lakótelepnek. a vállalat másik nagy munkahelyének, a lágymányosi lakótelepnek a 11. kerületi üzemek segítenek. építőipari szakmunkást eddig csak keveset kölcsönöztek, de többszáz üzemi dolgozó szombat-vasárnapi munkájával jelentősen enyhítették a segédmunkásihiányt a lakótelepen. az építők és üzemi dolgozók összefogása most már lehetővé teszi a vállalat ideai lakásátadási feladatának teljesítését. így az év utolsó négy hónapjában mintegy 1 200 új otthont adnak át, jóval többet, mint az előző nyolc hónapban. /mti/

-.-

bb 6. októberben mutatja be a televízió a honfoglalást

1 s/hné szb fm

1963. szeptember 11.

október 15-én, 17-én és 20-án mutatja be a magyar televízió első folytatásos nagy játékfilmjét, a honfoglalást. a televíziós film forgatókönyvét illés béla azonos című regényéből thurzó gábor írta.

a 180 perces film megtörtént eseményeket mutat be. az 1944 októberében játszódó történet „főszereplőjét”, „dálnoki miklós béla vezérezredesét páger Antal alakítja. a film belső felvételei a budapest filmstudio műtermelében készültek. /mti/

-.-

-3-

bb 7. páratlan vadásztöltény-gyűjtemény

vid j szb ká

1963. szeptember 11.

valóságos kis vadászati muzeumot rendezett be otthonában németh jános, a pécsi járási tanács erdészeti és vadászati felügyelője. az idős vadász fiatal kora óta - mintegy 40 éve - járja már a mecseki erdőket, s lakásán igen szép trófea-gyűjtemény emlékeztet sikeres vadászataira. de nemcsak gyakorlati vadász, hanem szenvedélyesen érdeklődik a szakirodalom iránt. még erdésznövendék korában kezdte vásárolni, gyűjteni a vadászattal foglalkozó könyveket és folyóiratokat. ma már körülbelül 2000 kötet szakkönyv, illetve folyóirat évfolyam van a birtokában. ennél nagyobb szakirodalom-gyűjteménye magyarországon csak a híres vadásznak, széchenyi zsigmondnak van. németh jános gyűjteményében megtalálható az első magyar nyelvű vadászkönyv: farkas ferenc egy jeles vad-kert története című műve, amelyet 1691-ben adtak ki latinul és 1769-ben fordítottak magyarra. a másik ritkaság az első magyar vadászfolyóirat: lapok a vadászat és a lovászat köréből, amely 1857-ben jelent meg. a pécsi erdész-vadász házi muzeumban van az ország legnagyobb, legszebb töltény-gyűjteménye. a 623 ép töltényből, illetve kilőtt hüvelyből álló gyűjtemény legkisebb darabja egy 6 milliméteres, legnagyobb darabja pedig egy 21 milliméteres német sörétes patron. a magyar vadásztöltények mellett még 12 európai és tengerentúli országból származó patronok gazdagítják a páratlan kollekciót. a két ritka gyűjteménynek nagy gyakorlati haszna is van. németh jános ugyanis oktatója a baranyai vadőröknek, s az évtizedek során összegyűjtött szakkönyvek, folyóiratok, fényképek szemléltető eszközül szolgálnak a vadászati tanfolyamokon. /mti/

--

bb 9. o, neill: az éjszakai portás című drámája a rádiószínház műsorán

1 s/gk szb fm

1963. szeptember 11.

a rádiószínház barlay gusztáv rendezésében bemutatja eugene o,neill nobel-díjas író „az éjszakai portás” című egyfelvonásos drámáját. a színművet ungvári tamás fordította, rádióra alkalmazta barlay gusztáv, a magyar rádió főrendezője.

a főbb szerepekben agárdy gábort, sinkovits imrét és egrí istvánt hallhatjuk. az éjszakai portás című drámát szeptember 16-án, hétfőn este sugározza a kossuth-adó. /mti/

--

-4-

bb 8. megkezdték a citadella szálló bővítését - ebben az évben eddig 218 800 látogató kereste fel a „fellelgyárat”,

1 nbj/gk szb vg

1963. szeptember 11.

az erődítményből idegenforgalmi látványossággá „előlépett” citadella továbbra is vonza a vendégeket, külföldieket, vidékieket, de még a pestieket is. ezt igazolja, hogy az idén eddig 218 800 látogató ismerkedett a citadella történetével, az épületkolosszussal és nem utolsósorban a kazamata borozóval.

az idegenforgalmi objektumban turistaszálló is működik, 97 férőhely áll a turisták rendelkezésére. az érdeklődés olyan nagy, hogy szükségessé vált a szálló bővítése. a munkálatokat már megkezdték, s a tervek szerint 1964 tavaszára fejezik be. a bővítés után 180 személyt tudnak korszerűen elszállásolni.

elkészült a citadella távlati fejlesztési terve is. a következő években újabb vendéglátóipari létesítménnyel gazdagodik, úgyhogy a fővárosnak valóban az egyik legérdekesebb idegenforgalmi „csemegéje”, lesz. /mti/

--

bb 10. „némán udvarolnak”, a szarvasbikák - a viharos időjárás az erdei vadak életét is megzavarta

vid j szb ká

1963. szeptember 11.

szarvasbögés idejére egymás után érkeznek a külföldi vendégek a duna-ártéri erdőgazdaság vadrezervátumába. a héten újabb német vadászok keresték fel a gazdaságot, ahol az idén 12. golyóra érett szarvasbikát lőnek ki. a napok óta tartó szeszélyes időjárás az erdei lakók életét is megzavarta. az esős, viharos napokon alig hallatták hangjukat a szarvasbikák, s miután „némán udvarolnak”, nehezebb követni utjukat. ennek ellenére a külföldiek első vadásztutja szerencséjével járt. az egyik német vendég aranyérmes agancsot hordozó bikát kerített puskvégre. a 22 águ trófea több mint 10 kilót nyom. /mti/

--

-5-

bb.11. „gyengébb nem”, már egynapos korában is erősebb -
érdekes statisztikai adatok a csecsemő-halandóságról

i de/sze n sr

1963. szeptember 11.

a legújabb statisztikai adatok szerint hazánkban jelentősen csökkent a csecsemőhalandóság, de még így is magas az egynapos vagy annál fiatalabb korban meghalt újszülöttek száma. a kutatók és az orvosok fáradhatatlan munkájának eredményeként ez a szám is evről-évre kisebb lesz. míg 1938-ban 2.660 egy napon atuli csecsemő halt meg, 1952-ben csak 2.094. az 1954-es esztendő „rossz év”, volt az újszülöttek számára: az egynapos kis halottak száma meghaladta a 2.800-at. azóta ez a szám örvendetesen csökken, 1958-ban 2.013, 1959-ben 1.994, 1960-ban 1.852, 1961-ben pedig 1.730 volt.

érdekes megfigyelés, hogy „a gyengébb nem”, már egynapos korában is sokkal szívósabb. az apróságok közül minden évben sokkal több fiú hal meg, mint lány. minden ezer fiú-újszülött közül 14-15 nem éli túl az egy napost, ugyanakkor a lányok közül csak 10-12.

sokat foglalkoztak az egynapos apróságok halálát előidéző okokkal. a megfigyelések és a statisztikai adatok szerint ezek közül az első - bár már csökkenő mértékben - a koraszülés. 1957-ben 1.250 koraszülött halt meg élete első napján, 1959-re ez a szám 966-ra csökkent, míg 1961-ben már a 800-at sem érte el. sok csecsemő korai halálát okozzák a különböző szülési komplikációk, különösen koponyán belüli sérülések, a veleszületett fejlődési rendellenességek, valamint a szülés után fellépő légzési hiány és tüdőlégtelenség. a modern, jól felszerelt kórházakban, szülőotthonokban jól képzett orvosok és a legkorszerűbb műszerek állnak beavatkozásra készen a szülőágy mellett, így az ilyen okok miatt bekövetkezett halálesetek száma egyre jobban csökken. /mti/

.-.

bb.12. megkezdték a hattyuház restaurálását

vid/tné n fm

1963. szeptember 11.

kiskunfélegyházán megkezdték petőfi sándor édesapja egykori lakóházának restaurálását. ebben az évben több mint fél-millió forintot költenek az átalakításra s jövőre teljesen befejezik a munkát. az ugynevezett boltíves hattyuházat visszaállítják eredeti formájába, s a felújítás után muzeumnak rendezik be, ahol a költő családjának életével kapcsolatos dokumentumokat, emléktárgyakat helyezik el. /mti/

8.25/n

.-.

-6-

g.

bb.13. emlékbizottság készíti elő győritti a felszabadulás 20. évfordulójának ünnepségeit

i vid/ fm csm fm

1963. szeptember 11.

a hazafias népfront városi bizottságának javaslatára győritti történelmi emlékbizottság alakult, amelyben 40 társadalmi munkás - közöttük a város politikai, gazdasági, kulturális és társadalmi életének számos vezető személyisége - készíti elő a felszabadulás 20. évfordulójának ünnepségeit. többek között összegyűjtik az országos és helyi lapokban a városról megjelent cikkeket és megszerzik az egyetemeken és főiskolákon a győrről kapott látogatás szakdolgozatok és disszertációk egy-egy példányát is. történészek felkutatják és összegyűjtik a felszabadító harcok dokumentumait, a felszabadulás napjaiban készült filmeket és fényképeket. a gazdasági élet husz évét közzéadják és mérnökök dolgozzák fel. az eltelt két évtized történetében jelentős fejezet lesz a munkásmozgalom eseményeinek, a szociális helyzet, valamint a kulturális élet változásainak összefoglalása.

a tanulmányokat 1965. márciusában emlékkönyvben is kiadják.

/mti/

.-.

bb.14. újabb megbízatást kapott a helsinki egyetemen vendégprofesszorként működő dr. kálmán béla debreceni egyetemi tanár

i vid/ fm csm fm

1963. szeptember 11.

dr. kálmán béla egyetemi tanár, a debreceni tudományegyetem finn-ugor tanszékének vezetője, - aki a közelmúltban helsinkibe utazott, hogy egy évig az ottani egyetemen vendégprofesszorként tartson előadásokat, - most újabb megbízatást kapott. a helsinki egyetem felkérte, hogy matti liimola tudományos doktori disszertációjával kapcsolatban vállalja el az opponens tiszteit. matti liimola csaknem egész életét a vogul nyelv tanulmányozásának szentelte és most, 63 éves korában írta meg doktori értekezését a vogul nyelvről. dr. kálmán béla - aki ugyancsak kiváló ismerője e nyelvnek - vállalta a megbízatást. /mti/

.-.

8.30/n

-7-

g.

Me

bb.15. egész Európában páratlan őskori leletanyag került elő egy uppony melletti barlangból

1 tz/lk n vg

1963. szeptember 11.

páratlan értékű lelettel gazdagította ezen a nyáron a magyar őslénytani kutatást az uppony község melletti simonkő-hegy egyik barlangjának feltárása. abból a mintegy két tonnányi köves, agyagos „földkitöltésből”, ugyanis, amelyet itt dr. Jánossy Dénes múzeológus, a magyar nemzeti múzeum osztályvezetőhelyettese irányításával telkes fiatal diákok termeltek ki és tisztítottak meg, tömegesen kerültek elő az évek százazeivel ezelőtti állatok csontjai. megtalálták az oroszlan, az ősi medve, a farkas, az ősbölgény, a szarvas, az őz, egy igen ritka nagytermetű juh, sőt még a teknős maradványait is.

a tudomány számára azonban ezeknél is sokkal nagyobb érték az apró gerincesek - emlősök, madarak, halak, békák, gyíkok, kígyók, stb. - csontjainak óriási tömege. abból a 12 egymásra rakódott rétegből ugyanis, amely ezeket a csontokat magába zárta, az alsó jégkortól a középső jégkor végéig tartó, tehát a körülbelül 200 ezer évvel ezelőtti zárult negyedmillió év fejlődésének folyamatos története olvasható ki. ennek pedig azért nagy a jelentősége, mert eddig csak a körülbelül 350 000 évnél régebbi és a 150 000 évnél fiatalabb korokból találták meg a kormeghatározás szempontjából legfontosabb apró gerinces-csontokat, közben pedig volt egy olyan korszak, amelyből semmi ilyen maradvány nem került elő, a vörös-fogu - vagy ahogyan ma a paleontológusok becézik: „ruzsos fogu”, - cickány csontjai például eddig csak az alsó jégkorból és a középső jégkor elejéről kerültek elő, most azonban megtalálják a kettő közti átmeneti formát is.

és éppen ezeknek az átmeneti alakoknak a felszínre hozása adja a feltárás legnagyobb jelentőségét. azzal ugyanis, hogy ebből a korszakból eddig sehol fel nem lelt csontmaradványok kerültek most napvilágra, egyúttal teljessé vált annak a fejlődésnek a rajza is, amely évszázadok alatt játszódott le földünk hajdani állatvilágában.

a lelet ma már a magyar nemzeti múzeum föld- és ásványtani tárának féltett kincse. feldolgozása ugyan még éveket vesz igénybe, de annyi máris megállapítható, hogy ez a feltárás - főleg a hiányzó láncszem megtalálásával - hűzágótló módon járult hozzá az őslénytani tudomány további fejlődéséhez. /mtl/

8.34/n

-8-

bb 16. ötféle változatban készül martfűn a divatos női téli csizma

vid te csm szf

1963. szeptember 11.

a martfűi tiszta cipőgyár több műhelyében már téli hangulat uralkodik: megkezdték a téli lábbelik gyártását. a tervezők a vásárlók igényeinek figyelembevételével az eddiginél tetszetősebb, szebb, tartósabb fazonokat alakítottak ki. martfű az idén tíz új modellel jelentkezik a hazai piacon. újdonság lesz a szőrmével bélelt, fővidszáru női csizma, amely ötfajta kivitelben készül. az árát előreláthatólag 280 forint körül szabják meg. az elmúlt télen hiánycikk volt a gyermek bundacipő. most az apró lábakra is több tizezer párat gyártanak, különböző színekben, négyfajta változatban. a legnagyobb választék női magasszáru bundacipőből lesz. ebből tizenötféle modell gyártását kezdték meg. a férfiak részére is több újdonságot tartogat a gyár. a tél beköszöntéséig négy-öt, újfajta olcsó és tartós férficipőt adnak át a kereskedelelemnek. /mtl/

bb 17. megvédik a rozsdától a termálvíz vezetékeket - hasznos új eljárást dolgoztak ki veszprémben

vid szf/ sze csm szf

1963. szeptember 11.

évtizedes megfigyelések arról tanuskodnak, hogy a termálvíz vegyi összetételétől függően rozsdásodást okoz a vasanyagokon. a fűtőberendezések például idő előtt elvékonyodnak, kilyukadnak a termálvíz okozta rozsdá következtében.

a veszprémi nehézipari kutató intézetben dr. bácskai gyula osztályvezető irányításával olyan eljárást dolgoztak ki, amellyel már a termálvízű kut megnyitásakor kideríthetik a vezetékekben később fenyegető rozsdásodás mértékét. a termálvíz gyors „vallgatására”, vékony fémhuzalt használnak, amelyet az áramló víz útjába helyeznek el. a folyadékban lévő, rozsdásodást okozó vegyületek hamarosan kikezdi az érzékeny fémhuzalt és teljesen elvékonyítják. a vékonyodást szabad szemmel sokáig nem is lehet felfedezni, a huzalon átvezetett áram ellenállásának változása azonban pontosan elárulja, mennyit „kopott”, a fém, tehát milyen erős a korrózió támadása. ez a mérés csupán negyven-öt óráig tart, de ugyanolyan pontos adatokat szolgáltat, mint a korábbi módszerekkel hetekig, vagy hónapokig tartó vizsgálatok.

a gyors tájékozódás után, az adatok ismeretében, még a távfűtési rendszer kiépítése előtt dönthetnek a megfelelő védekezés bevezetéséről. a veszprémi kutatók útmutatása alapján egyes esetekben semlegesítő anyagokat keverhetnek a vízbe, amelyek közömbösítik a rozsdásodást okozó vegyületeket. máskor olyan kémiai anyagokat adagolhatnak hozzá, amelyek vékony, összefüggő réteggel vonják be a távvezeték belső falát, s így a rozsdá nem „telepedhet”, le a vascső belső felületére.

az új módszert a szegedi termálvízű kútnál próbálták ki. /mtl/

8.40/n

02-

-9-

bb.18. szeder-, kökény-, vadkörte - és somszüret az erdővidékeken

i cs/j n ká

1963. szeptember 11.

az ideai jó gyümölcsnevelő esztendő szerzője az erdővidékeken bőséges termést érlelt földiszederből, kökényből, vadkörteből és somból, amelyek a vegyes erdei szörp készítéséhez adják az izes, aromás alapanyagot. az erdei termék vállalat szakemberei az utóbbi napokban mindenütt megkezdték az erdei gyümölcsök gyűjtését és szállítását. szederből 50 vagonnyi termésre számítanak, kökénybogyóból hasonlóképp 40-50 vagonnyit gyűjtenek, vadkörteből 40, somból 8 vagon az előírányt. ezeket a kedvelt erdei vadgyümölcsöket részint hűtött állapotban, pulpként exportálják, másrészt feldolgozzák, s vegyes erdei szörpként a hazai kereskedelem hozza forgalomba. ujabban a német demokratikus köztársaság, Lengyelország és csehszlovákia is nagy mennyiségű erdei szörpre jelentette be vásárlási igényét./mtl/

bb.19. 25-30 dekás őszibarackok - rekordtermés a balatonakali kísérleti telepen

vid/j n ká

1963. szeptember 11.

a balatonakali mezőgazdasági kísérleti telepen több mint 200 őszibarack-fajta terméshozamát vizsgálják a kutatók, s közülük választják ki a köves talajra legalkalmasabbakat. most érik az elberta, amelynek terméshozama magasan felülmúlja az összes többi fajtáét. a 25-30 dekás, piros színeződésű, sárga husu gyümölcsöket alig bírják el a törpefák; a holdankénti hozam 80 mázsára tehető. a szakemberek véleménye szerint a köves, meszes talajon a termés minősége felülmúlja még a buda környéki őszibarackét is. a jó terméshez hozzájárult az utóbbi hetek bő csapadéka is. az bizonyították a kutatóknak azt a feltevést, hogy az öntözéssel 20-30 százalékkal növelhető a termésátlag. a tervek szerint jövőre felkészülnek a kísérleti telep rendszeres öntözésére./mtl/

bb.20. szőlőszaporító kombinát épül lakiteleken

vid/j n ká

1963. szeptember 11.

lakiteleken, a szőlészeti kutató intézet gazdaságában néhány éve 25 csemege- és borszőlő-fajtából törzstelépet létesítettek a céllal, hogy a köztermesztésben jelenleg csak szörványosan termesztett fajtákat elszaporítsák. a táblákon helyet kaptak mathiasz és kocsis legjobb fajtái: az irsai olivér, a glória hungariae, a kocsis irma, a borszőlők közül pedig a hárslevelű, a leánya és az ezerjő. a fiatal tőkéről második éve gyűjtik a vesszőt, s a soron következő őszi-tavaszi telepítésekhez már mintegy negyedmillió dugványt állítanak elő. a nagyüzemi ültetvényekhez azonban ennél jóval több fajtaazonos szaporítóanyagra van szükség. ezért rövidesen megkezdik az ország legnagyobb szőlőszaporító-kombinátjának építését, ahol évenként több mint hárommillió gyökeres vesszőt készítenek. a 6000 négyzetméter területű, fűthető üvegházat automatizált öntöző- és szellőzőberendezéssel látják el. az új üzem építéséhez szükséges alkatrészek, berendezések a német demokratikus köztársaságból érkeznek./mtl/

8.45/n
Ohr

-10-

bb.21. huszonkét új oktatófilm az általános- és középiskolák diákjainak - már csaknem 50 magnófelvétel készült a nyelvtanítás segítésére, a beszéd-készség fejlesztésére

i vt/hné csm zs

1963. szeptember 11.

az iskolai filmintézet ebben az évben 22 oktatófilmet készített az általános-, illetve a középiskolai tanulóknak. az oktatási reform céljainak megfelelően a produkciók témáit úgy válogatták össze, hogy a vetítések minél hatékonyabban segítsék a szemléltetést, erősítsék az iskola és a gyakorlati élet kapcsolatát.

az általános iskolások számára már elkészült a kőolaj kiemelését és feldolgozását bemutató film, amely hasznos kiegészítése a kémia tananyagának. élet az áruházban címmel egy nagy áruház életéről, az ott dolgozók munkájáról készítették filmet, szintén az általános iskolásoknak. kétrészes produkciót láthatnak a diákok a textilgyártásról. az első a gyapjutól a fonaltig, a második a fonaltól a szövetig mutatja be a gyártás folyamatát.

még ebben a tanévben az iskolákba kerülnek a műanyagok szerkezetével, tulajdonságaival, feldolgozásával és felhasználásával foglalkozó oktatófilmek. ezek a 2.-os gimnazistáknak nyújtanak segítséget kémia tanulásában. filmszalagra vették egyebek közt a műanyagmegmunkáló berendezések, gépek működését, sőt a műanyagok sokféle alkalmazási területét is szemléltetik. a tranzisztorgyártás című film az egyesült izzóba vezeti el a diákokat, s bemutatja a gyártási folyamatot és a tranzistorok hasznosítását. mind az általános, mind a középiskoláknak rendelkezésére áll az élet a lucernában című színes oktatófilm, amelyet a biológia-tanításnál használhatnak fel. ezt a földművelésügyi minisztérium készítette.

megkezdték a bethlen-i konszolidációról és a második világháborúról szóló filmek forgatását is, amelyek hités dokumentumok, archiv-anyagok, korabeli plakátok, folyóiratok segítségével elevenítik fel a történelmi jelentőségű eseményeket. irodalmi emlékeink nyomában címmel a nagyalföldön található emlékeket rögzítették celluloid-szalagra az iskolai filmintézet munkatársai. az általános iskolásoknak kétrészes biológiai filmet forgatnak: egyik a vizek növényvilágát, másik pedig állatvilágát dolgozza fel. a középiskolai biológiai anyaghoz nyújt kiegészítést a mohák című oktatófilm, amely a növénycsoport fejlődését, típusait mutatja be, s gazdasági jelentőségét is megmagyarázza. a közösségi vagyoni védelméről szóló filmet osztályfőnöki órákon vetítik majd. a géplakatos műhelymunkák címmel összeállított film a szakközépiskolák növendékeit ismerteti meg különböző munkafogásokkal. a tervek szerint még az idén elkészül az automatizálás című sorozat első három része is.

az iskolai filmintézetben egyébként az idelekkel együtt már mintegy 50 magnófelvétel közül választhatnak az iskolák a felvételek segítői a nyelvtanításnak, a helyes kiejtés elsajátításának, a diákok beszéd-készsége fejlesztésének./mtl/

9.20/n

-11-

bb 25. hetven méterrel „megtoldották”, az urkuti mangánércbánya egyik aknáját - a vágatba épített zsilippel akadályozzák meg a vízbetörést

szeptember 11.

vid te csm szf

1963. [REDACTED]

az urkuti mangánbánya 3-as számú aknáját, amely legnagyobb a környéken, ötmillió forintos költséggel 155-ről 225 méteres mélyre süllyesztették. az „aknatoldással”, lehetővé tették a nagyobb mélységben huzdódó érctelepek kiaknázását. így hozzávetőleg hat évvel meghosszabbították az akna életét.

a mélyítésnél igen érdekes módszerrel dolgoztak. az akna mélyítőik nem felülről ásták le magukat a mélyebben fekvő tőlépig, hanem meredek „kerülővágattal”, jutottak el a 225 méter mélyen kitűzött talppontig, s innen függőleges irányban felfelé törve „lyukasztották”, rá az akna alsó határára. a kerülőre azért volt szükség, hogy a munka tartama alatt is zavartalanul termelhesse az aknában. a hetven méterrel „megtoldott”, akna alján most megkezdtek a szállítóvágatok építését. a vágatokat víztároló kőzeteken át kell kihajtani, ezért valószínű, hogy előbb-utóbb betör a víz. a kárt érdekes eljárással előzik meg. a szállító vágatrendszer középső részén hatalmas, vasbetonnal szilárdított zsilipet építenek. ha netán vízbetörés történne, lezárják a zsilipet, s ezzel megakadályozzák a víz bezudulását az aknához tartozó többi szállítóútra. ezután kezdik meg az elrekesztett víz szivattyuzását. /mti/

bb 26. „hizik”, a szabolicsi jonathán

vid j csm ká

1963. szeptember 11.

Szabolcs-szatmár megye gyümölcsöseinek - ellentétben a déli és nyugati megyékkel - sokat használt az utóbbi napok csapadékos időjárása. a hűvös, párás levegő megállította a legveszedelmesebb kártevők, a kaliforniai pajzstetvek rajzását, és így a szövetkzetteknek csaknem egymillió forinttal kevesebbet kell költenők növényvédelemre. a határzsemlék szerint az összes termésnek mintegy 80 százaléka exportra alkalmas lesz.

különösen jó hatással volt az eső az érés előtt álló jonathán-almára. a fák levelei újra kiszökdültek, új hajtások jelentek meg az ágakon. a termés szépen „hizik”. a nyirmadai állami gazdaság kertészeinek megfigyelése szerint három nap alatt csaknem fél centiméterrel növekedett az alma átmérője. ez annyit jelent, hogy holdanként csaknem 10 mázsával növekszik a termés-hozam. a megye állami gazdaságai 4.500 vagon almatermesre számítottak az esők előtt, s most remény van arra, hogy az összes termés megközelíti az 500.000 mázsát. /mti/

9.26/n

-12-

bb 22. jövő tavasszal „mozgó szélesvásznú mozi”, kezdi meg működését Szabolcsban

vid fm/tné vm fm

1963. szeptember 11.

a Szabolcs-szatmár megyei moziüzemi vállalat legfontosabb feladatként a mozik korszerűsítését jelölték meg. a napokban nyílt meg nyíregyházán a szélesvásznúvá átalakított béke mozi. az év hátralevő részében még a nyírbátori, a mátészalkai és a dombrádi filmszínházakat alakítják át szélesvásznúvá. több mint egy millió forintos költséggel megkezdik a kisvárdai mozi felújítását is. a következő évben újabb 8 mozi korszerűsítetnek és alakítanak át szélesvásznúvá. a tervek szerint a jövő év tavaszán „mozgó szélesvásznú mozi”, kezdi meg működését a megyében. az autóra szerelt és agregátorral működő mozi főként a nagyobb távlati településeket és a kisebb községeket keresi fel. /mti/

bb 23. hátramoszdító anyagi ösztönzők, bizonytalan megrendelések, késedelmes szállítások - miért nincs megfelelő választék gyermekruhákból, gyermekcipőkből?

i di/hné vm sr

1963. szeptember 11.

sokan panaszkodnak, hogy - többek között - évek óta hiányzik a boltokból a serdülő méretű átmeneti kabát, az éva iskolaköpeny, a gyermek lakk-és budacipő, kérges szandál, a rámán varrott bőrtalpu, valamint ragasztott cipő és a száras iskolacipő. a népi ellenőrök utánajártak a dolognak, megvizsgálták az ipar és a kereskedelem kapcsolatának néhány közérdeklő területét, megnézték: mi akadályozza a hibák megszüntetését.

megállapították, hogy az anyagellátás zökkenőin, gondjain kívül sok egyéb tényező játszik közre abban, hogy nem mindig megfelelő a boltokban a választék. a kereskedelem például nem használja fel kellőképpen az igények megállapítása szempontjából nélkülözhetetlen statisztikai adatokat, vagy ha mégis, akkor gyakran eredmény nélkül, mechanikusan alkalmazza a statisztikákat. emiatt egyes cikkekben a szükségesnél többet, másokból kevesebbet rendel, s azzal akadályozza az ipar munkáját, hogy év közben is többször módosítja megrendelését.

az ipar azzal „törleszt”, hogy esetenként pontatlanul szállít. az alapanyag-ellátás hibáira, valamint exportérdekekre hivatkozik és igen gyakran úgy teljesíti kötelezettségeit, hogy egy-egy negyedév első két hónapjában a mennyiség 30-40 százalékát adja át értékesítésre.

/folyt.köv./

9.36/n

-13-

10 -

WMO

/bb 23. hátramosztó.....1.folyt./vm

a fennmaradó 60-70 százalékot a harmadik hónapban, s akkor is a hónap utolsó napjaiban, vagy a következő negyedév elején szállítja. így történhet meg, hogy a nyári cikkek egyrésze az ősz elején, a téliék a tavaszvárás napjaiban érkeznek az üzletbe. érthető, hogy ekkorra már megcsappan a kereslet, s a szállítmányok a készleteket növelik. ráadásul az új idényre változik a divat, s a holmik egy részét csak jelentős árengedménnyel hozhatják forgalomba. az is akadályozza a folyamatos áruellátást, hogy a gyermekruházati cikkek előállítói, az állami és helyiipari vállalatok, valamint szövetkezetek között nincs megfelelő munkamegosztás. gyakran párhuzamosan és nem gazdaságosan termelnek.

a népi ellenőrök rámutattak, hogy az anyagi érdekeltség jelenlegi rendszere sem a termelő, sem a forgalmazó vállalatoknál nem ösztönöz kellőképpen. mivel a gyermekruhák munkagényesebbek és aránylag kevesebb is kell belőlük, az úgynevezett vegyesprofilú vállalatok szívesebben gyártanak felnőt holmikot, mert így könnyebben teljesíthetik az előírányzatot és kötelezettségeiket. a hasonló jellegű kisipari szövetkezetekben is ilyen a helyzet. ha például gyermekruhát készítenek, könnyen túlléphetik az engedélyezett átlagbért, mert a gyermekruhák előállítására megállapított órabérek magasabbak. ezért pedig elmarasztalás jár. mindennek tetejébe: a kereskedelem dolgozóinak jutalékrendszere is a felnőtt ruhák árusítására serkent.

a népi ellenőrök megállapításait és javaslatokat az illetékesek elé terjesztették. a bíráló megjegyzésekkel mind a belkereskedelmi, mind a könnyüipari miniszter egyetértett. megígérték, hogy a legrövidebb időn belül hozzákezdenek a hibák kijavításához.
/mti/

bb 24. tiz új szervizt nyitott a gelka - csökkent a rádió és a televízió javítások ideje

1 kf/kf vm vg

1963. szeptember 11.

a posta jelentése szerint már több mint négyszázezer televízió előfizető van hazánkban, s az utóbbi időben különösen vidéken növekszik a készüléktulajdonosok száma. a gépipari elektromos karbantartó vállalat - amely országszerte gondoskodik a híradástechnikai berendezések, s egyre inkább a háztartási készülékek javításáról, ezért elsősorban vidéken bővíti szervizhálózatát. az idén is már 10 javítófiókot nyitott, egyebek között jászberényben, kisméndán, ajkán és kápolnásnyéken.

/folyt.köv./
9.40/n

-14-

/bb 24. tiz új.....1.folyt./vm

ebben a hónapban kecskeméten nyílik újabb, erős és gyengeáramu berendezések javítására egyaránt alkalmas, kis üzem. ugyanakkor baján, hatvanban, kiskunfélegyházán bővítik és korszerűsítik a megnövekedett forgalom lebonyolítására már szűk szervizeket. a gelka-nak országszerte már csaknem 100 szervizműhelye van, s ezeknek a fele nemcsak a rádiók és a televíziók, hanem a háztartási készülékek, porszívók, mosógépek, stb. hibáit is orvosolni tudja. az idén hatmillió forintot fordítottak a szervizek műszerellátására és ezzel elérték, hogy a jól berendezett üzemek a legkomplikáltabb javításra is képesek.

a televízió javítások száma a tavalyihoz képest csaknem megkétszereződött, az idén 210.000 készüléket hoztak rendbe. a szerviz örvendetes jelenséget állapított meg: javult a gyárak munkája, s ezzel együtt a televíziók minősége. egy-egy gép már ritkábban kerül javításra gyári hiba miatt. tömeges panaszok, zavarok egyetlen típusnál sem jelentkeznek. egy-két éve még nagy szó volt a televíziónál a 8-10 napos javítási idő. ebben az évben eddig átlagosan 3-5 nap alatt visszakerült tulajdonosához a kijavított készülék, nem beszélve arról, hogy a helyszíni javításokat is 1-2 nap alatt elvégezték a műszerészek. a ritkábban használt háztartási gépek közül az utóbbi időben elsősorban a centrifugák javítása ad sok munkát. a hiba majdminden esetben a gép motorjának a leégése. ennek oka, hogy a türelmetlen háziasszonyok már a gép kikapcsolása előtt kezdik a sebesség fékezését.

a csúcsgépek most az őszi hónapokban s a karácsonyi vásárok után következnek. erre igyekeznek felkészülni, elsősorban a javításokhoz szükséges szakemberek biztosításával. ezért az idén már két tanfolyamot rendeztek, s több mint 100 rádiós szakembert képeztek át televízió javításra is. most fejeződik be a műszerészek általános továbbképzése, amelyen az újabb, modernebb televízió készülékek leggyakoribb hibalehetőségeivel, javításával ismerkedtek meg. a gelka ipari tanulóinak a száma is megkétszereződött, s ebben az évben az utolsó évesek közül sokan segítenek majd a csúcsgépek javításában./mti/

bb 29. restaurálták a herendi porcelángyár műemlékjellegű főépületét - bemutató-és árusítótermet rendeznek be az üzemben

vid te vm szf

1963. szeptember 11.

a herendi porcelángyár régi irodaháza veszprém megye legértékesebb műemlékjellegű üzemi épülete.

/folyt.köv./

9.49/n

-15-

/bb 29. restaurálták.....1.folyt.-/vm

a barokk stílusú, egyemeletes házban kezdte meg a porcelántárgyak formázását, festését a gyáralapító Fischer Mór családjával együtt. az első emeleti helyiségekből indult világhódító útjára a herendi porcelán.

a 150 évesre becsült üzemi főépületet most jelentős költséggel restaurálták. az eredeti formájában, a szakemberek észrevételei alapján helyreállított házban rendezik be a gyár eddig más épületben elhelyezett muzeumát. itt méltóbb kereteket adhatnak a nagybecsű régiségeknek, többek között a gyáralapító készítetté ugynevezett elemvázaknak, amelyeknek párjait a british muzeumban őrzik. az érdekes muzeumi tárgyakból állandó kiállítás formájában mintegy kétezret láthat majd a közönség. időnkint felújítják a gyűjteményt. a muzeum mellett bemutatótermet rendeznek be. itt a gyár formázóit és festőit munka közben láthatják majd az érdeklődők, s megismerhetik a porcelánkészítés művészetének munkafogásait, a bemutatóteremben 8-10 szakember dolgozik majd.

az épület felújítása után lehetőség nyílik egy régi terv megvalósítására is. a gyárlátogatók ugyanis évek óta kifogásolták, hogy a helyszínen nem vásárolhatnak porcelán emléktárgyakat. a gyár vezetősége a kereskedelmi vállalattal közösen most árusítóhelyiséget is nyit a főépületben./mti/

bb 27. hárommillió forint értékű társadalmi munka komárom megyében
vid fm/tné vm fm
1963. szeptember 11.

komárom megyében a községfejlesztési alap felhasználásával az idén is jelentősen gyarapodtak a városok és a falvak. jelentős összeget költöttek az úthálózat fejlesztésére. több mint háromezer méternyi utat és tízezer méternyi járdát építettek. csaknem ötezer méteres utszakaszt portalanítottak és öt hidat felújítottak. több autóbusz-várótermet létesítettek. a lakosság segítségével csaknem 50.000 négyzetméternyi területet parkosítottak. ezenkívül több művelődési és sport-létesítményt adtak át rendeltetésének.

a megye lakossága eddig csaknem hárommillió forint értékű társadalmi munkával járult hozzá lakóhelye fejlesztéséhez. tavaly ilyenkor még csak egymillióegyszázezer forint volt a társadalmi munka értéke. különösen a dorogi járás lakói voltak tevékenyek, az összes társadalmi munkának csaknem 40 százalékát ők végezték el, s ők használták fel a legtöbb helyi anyagot is./mti/

9.58/n

-16-

bb 28. tervek az iskolai tejellátás végleges megoldására

1 tó/tr csm vg

1963. szeptember 11.

az iskolai tanulók tejellátásával évek óta foglalkoznak különböző szervek, azonban még mindig megoldatlan. a belkereskedelmi minisztérium rendelkezésére álló adatok szerint jelenleg 8 városban összesen 210 iskolában gondoskodnak tej-árusításról. a felmérések szerint az ország 63 városában lenne szükség a tanulók tiszorai és uzsonnaellátásának megszervezésére. 1099 iskolában 680.000 gyermekről kellene gondoskodni. a megoldás nem halasztható addig, amíg a tejipar műszakilag felkészül erre, ezért új módszerek alkalmazása szükséges.

a szervezett iskolatej-akció egyik eredményes formájának látszika debreceni kísérlet, ahol az élelmiszerkiskereskedelmi vállalat büféket létesített az iskolákban és ezekre bízta a tejárusítást. kiderült, hogy a büfé működése rentábilis. nemcsak tejet, hanem péksüteményt, kenyeret, cukrász-süteményt, üdítőitalokat és édességeket is árusítanak. abban az esetben, ha a tejipar palackozott tej hiányában csak kannatejet tud szállítani az iskolai büfébe, az egészségügyi követelmények megtartásával papirpohárba kimért tej is árusítható. ehhez a módszerhez azonban csak úgy járul hozzá az egészségügyi minisztérium, ha megakadályozza a papirpohár ismételt felhasználását. a számítások szerint a papirpohárba kimért tej csak 10 fillérrel lenne drágább, mint az eddigi, üvegekben árusított iskolai tej. hozzávetőlegesen évenként 70 millió papirpohárra lenne szükség.

a papairpoharakat előállító gyár ezidő szerint nem tudja biztosítani ezt a mennyiséget, de mivel a jövő év végén működik már a budapesti új palackozóüzem, csupán a vidéki városok ellátására kell beszerezni húszmillió papirpohár gyártására három gépet. ezek 1,200.000 forintba kerülnek. ezenkívül mintegy 11 millió forint szükséges az iskolai büfék létrehozására, valamint a kiskereskedelmi vállalatokat terhelni az iskolai év folyamán valamivel több mint 6 millió forint üzemelési költség.

ezekkel a feltételekkel megvalósítható már az idén az ország 31 városának 288 iskolájában több mint 166.000 tanuló tejellátása, jövőre pedig újabb 24 város 121.000 tanulójának tejakciója.

10.02

- 17 -

10.30

me

bb 30. „müemlék-rezervátum,, egerben

i vid/fm csm fm

1963. szeptember 11.

egerben „müemlék-rezervátum,, -má nyilvánították a belvárosban azokat a területeket, ahol a legtöbb építészeti és képzőművészeti érték található. a városi tanács az országos müemléki felügyelőséggel egyetértésben a vár és a vár alatti eger-patak völgye, valamint a vele párhuzamosan húzódó széchenyi ut közötti és a kossuth lajos, illetőleg a marchót utcákkal határolt városrészre elrendelte a védettséget. a városképet érintő mindenféle építészeti változtatás tilos ezen a területen. a felügyeleti szervek tervet készítenek a müemlékek és müemlékjellegű épületek helyreállítására és gondozására. / mti/

..-

bb 31. termelészövetkezetből a felsőfoku mezőgazdasági tech-ikumba

vid j cs m ká

1963. szeptember 11

vas megye termelészövetkezetei a nyár elején 42 nagy gyakorlattal rendelkező, a gépekhez értő szövetkezeti gazdát előkészítő tanfolyamra küldték körmendre, hogy itt az ősztől a felsőfoku mezőgazdasági technikum gépész tagozatának hallgatói legyenek. a 30-35 éves tsz tagok sikeresen „abszolválták,, az előkészítő tanfolyamot, s rövidesen beülnek a felsőfoku technikum padjaiba. három év múlva ők lesznek a termelészövetkezeti gépészbrigádok irányítói./mti/

..-

me

10.10/n

-18-

10.30

bb 32. valamennyi megáradt patakon megkezdődött az apadás

tsb/tm csm -cz

1963. szeptember 11.

a keddről szerdára virradó éjjel lényegesen javult a helyzet a vasárnapi felhőszakadásoktól megdöbbent patakok mentén. kedden már alig volt eső, nem kaptak utánpótlást a patakok. így a szerda reggeli jelentések már arról számoltak be, hogy valamennyi patakon megkezdődött az apadás, sőt negyrészükön már levonult az árhullám. többek között a rákospatakon kedden estig 14 centiméterrel és szerda reggelig újabb 26 centiméterrel csökkent a vízállás. heréd községben a bér-patak több mint fél métert apadt, s már víztelepítések az elöntött házakat. kedden estére megszűnt a víz átszivárgása a 21-es hatvan-salgótarján-i uton. a védekezésben résztvevő erők most a károk helyreállításán dolgoznak. az árhullámok pusztításairól még nincsenek végleges adatok. a becslések alapján a legtöbb kárt okozott helyeken, somogy, baranya, tolna és fejér megyében mintegy 8000 holdra tehető a vízzel elöntött terület. ennek nagyrésze, 80-90 százaléka, azonban a patakok menti rétek és legelők. a patakok apadásával most már fokozatosan csökken az elöntött terület is. a károk részletes megállapítása megkezdődött és néhány nap múlva készül el majd az összesítés./mti/

..-

13.16/n

-19-

me

bb.33. időjárásjelentés

gg/ n

1963. szeptember 11.

a meteorológiai intézet jelenti szeptember 11-én, szerdán
13 órakor: szép őszi idő

a biscayai öböl felett és ukrájnában egy-egy lassan megszűnő ciklonörvény található. nyugat- és dél-európa egy része felett, valamint közép-európa térségében viszont erősödő anti-ciklon helyezkedik el, ami az utóbbi területeken általában derült, csendes, fokozatosan melegedő időjárást alakított ki.

hazánkban tegnap a több napon át tartó felhős, esős, zivataros idő után fokozatosan javulás kezdődött. a kárpát medencéből kelet felé távozó front azonban az ország keleti felében még további esőket okozott. a lehullott csapadék mennyisége általában csak néhány millimétert ért el, csupán vásárosnaményből jelentettek 35 millimétert. miskolc környékén délben zivatar keletkezett. a dunántúlon a felhőzet felszakadozását követően 5-8 órán át sütött a nap. a szél estére mindenhol mérséklődött. a hőmérséklet napközben 18-22 fokra emelkedett, ma hajnalra 9-14 fokra hűlt le a levegő. ma délelőtt az ország középső részein teljesen derült, a délnyugati és északkeleti részeken pedig erősen felhős, illetőleg borult volt az ég, eső sehol sem esett.

budapesten kedden a hőmérséklet napi középértéke 15.9 fok volt, 2.1 fokkal alacsonyabb mint a sokévi átlag.

ma 12 órakor budapesten a hőmérséklet 19 fok, a tengerszintre átszámított légnyomás 762 milliméter, nem változik.

a balaton vizének hőmérséklete síófokon 19 fok.

várható időjárás csütörtök estig: kevés felhő eső nélkül. gyenge, napközben kissé élénkebb keleti, délkeleti szél. főként a dunántúlon reggeli köd. a nappali felmelegedés kissé még erősödik.

várható legalacsonyabb éjszakai hőmérséklet 8-12, legmagasabb nappali hőmérséklet holnap 21-22 fok között.

a duna vizállása szerdán délelőtt 11 órakor budapestnél 33 centiméter./mti/

13.30/n

-20-

bb 34. halászat a zselici réteken és legelőkön

vid j vm ká

1963. szeptember 11.

a zselicség déli részén fekvő görögali állami gazdaság halastavai az utóbbi napok nagy esőzései következtében kiöntöttek. szombattól hétfőig 120 milliméternyi csapadék zuhant erre a vidékre, amit az árkok és a patakok képtelenek voltak levezetni. a dombokról lerohanó esőt a halastavak fogták fel és azt még tetézte a megáradt almás-patak vize. a völgyzárógát rendszertől tavakból a töltések felett távozott a felesleges víz, magával hurcolva sokszázezer pontyivadékot. a szakemberek becslés szerint körülbelül 100 mázsa ivadékhal „szökött meg”, eze egy része az almás-patakon és a fekete-vízen átjutva, a dráva halállományát gazdagítja majd. a tavakból kiszabadult halak másik része a rétekre és a legelőkre, illetve az utmenti árkokba került, most, az áradat elmúltával a görögali halászok bejárják a környéket és merítőhálókkal szedik össze az értékes ivadékot. a különös halászat eredményesnek bizonyul. a földeken visszamaradt pocsolóvízből, az utszéli árkokból és a keréknyomokban levő vizekből máris több mázsa halat fogtak ki, s szállították vissza a tavakba./mti/

bb 35. zöldell az őszi vetés a szegedi homokföldeken

vid j vm ká

1963. szeptember 11.

üde látványt nyújtanak csongrád megye szegedi járásának homoki tájai, ahol korán megkezdtek az őszi vetést. üllésen, forráskuton, csengelén, pusztaszer és kistelek határában már hegyekkel ezelt munkába állították a vetőgépeket. igyekezetük eredményes volt, mert a napokban hullott 70-80 milliméteres csapadék hatására most már zöldell a határ. a homoki közös gazdaságok eddig mintegy 3000 holdon vetettek, s 1000 holdnyi területen sorolnak az őszi gabonafélék.

szépen fejlődik ezen a vidéken a tarlóburgonya is. termelése gyakran kifizetődőbb, mint az első vetésüé. az idei nyáron több mint 4000 holdon ültettek tarlóburgonyát, s holdanként 60 mázsa átlaghozamra számítanak./mti/

14.00

- 21 -

bb.37. megkezdődött a magyar biokémikusok háromnapos nagygyűlése
- vezető tudósok a biokémia jelentőségéről

i ms/gk n sr

1963. szeptember 11.

szerdán a magyar tudományos akadémián megkezdődött a nemrég alakult magyar biokémiai társaság első nagygyűlése. a biokémiának, ennek az aránylag fiatal és az utóbbi időkben rohamosan fejlődő tudománynak a jelentőségét és szerteágazó kapcsolatait mutatja, hogy a nagygyűlésen 30 akadémiai, egyetemi, ipari és mezőgazdasági kutató intézet, tanszék képviselői gyűltek egybe.

a háromnapos tanácskozást dr. tankó béla professor, a debreceni orvostudományi egyetem biokémiai intézetének igazgatója nyitotta meg.

- az utóbbi harminc év alatt a biokémia ugrásszerű fejlődésen ment át - mondotta többek között. - az élő sejtekben lejátszó-
dó bonyolult folyamatok titkait egymás után fejtik meg korszerű módszerekkel. a tudomány rohamos fejlődését olyan felfedezések vitték előre, mint a foszforglicerinsav felfedezése, amely szíveshővé tette az élő sejt energiatermelésének tisztázását, annak felderítését, hogyan szabadul fel a sejtben a táplálékkal felvett energia, hasonlóképpen nagyjelentőségű a nukleinsavak pontos szerkezetének megismerése, amely új kutatási irányokat indított el. ezek a kutatások azért rendkívül jelentősek, mert a nukleinsavak döntő szerepet játszanak az élő fehérje képződésében és az öröklődésben.

- a magyar biokémikusok lépést tartottak a legmodernebb kutatási irányokkal. a felszabadulás óta kormányzatunk - a biokémia jelentőségét felismerve - folyton növekvő támogatást nyújtott a fiatal tudománynak: új tanszégeket, intézeteket állított fel és ezeket - a magyar tudományos akadémiával együtt - bőszesen támogatja munkaerővel, műszerrel és egyéb felszereléssel. legutóbb pedig jelentősen emelték a biokémia heti óraszámát az egyetemi oktatásban.

befejezésül rámutatott, hogy a kgst keretében a magyar vegyipar hivatott ellátni a szocialista országokat biokémiai finom-
vegyszerekkel. ez is rendkívüli mértékben elősegíti a magyar biokémiai ipar fejlődését.

ezután straub f. brunó akadémikus, a magyar tudományos akadémia biológiai osztályának nevében üdvözölte a megjelenteket. hangsúlyozta, hogy a biokémiai kutató munka termelékenységének növelése szempontjából nagy feladat hárul a magyar biokémiai társaságra. különösen fontos, hogy kapcsolatot tartson a biokémia gyakorlati felhasználási területeivel, és a kutatók figyelmét azokra a problémákra irányítsa, amelyeknek megoldását az orvostudomány, a mezőgazdaság és az ipar a biokémikusoktól várja.
/folyt.köv./

14.10

- 22 -

bb.37./ megkezdődött a magyar ...1.folyt./ n

a magyar biokémia feladatainak megoldását és a kutatás szélesítését nagyban elősegíti a kormányzat anyagi támogatása. a jövő évre például minden érintett tárcánál 24 százalékkal többet irán-
nyoznak élő biokémiai kutatásokra.

a megnyitó után megkezdődtek az előadások. a háromnapos tanácskozáson 68 előadás hangzik el. a vita középpontjában a fehérjék szerkezete és élettani funkciója közötti összefüggések állnak, amelyek elsősorban az orvostudomány és a biológia területé-
it érdeklik. ezen kívül számos előadás foglalkozik a tápláló-
anyagok összetételével és biológiai értékével, a mezőgazdasági termelést és növényvédelmet érintő kérdésekkel, valamint az ionizáló sugaraknak az élő sejtekre kifejtett hatásával.

a tanácskozást csütörtökön folytatják./mti/

..

bb.36. gyümölcsfa csemete hiány akadályozza a telepítéseket
szabolcsban

vid/j n ká

1963. szeptember 11.

a szabolcs-szatmár megyei tanács mezőgazdasági állandó bizottsága kibővített ülésen foglalkozott az őszi gyümölcs-
telepítésekkel és a csemetehiányok pótlásának problémájával. több millió forint veszteségről volt szó, amelyet főként a mostoha időjárás, az idén már harmadszor megismétlődő szárazság, illetve a hosszantartó, kemény tél okozott a megye szövetkezetekének. csaknem 5000 hold területre elegendő facsemete pusztult el az új almáskertekben. a határszemle bizottságok jelentése szerint összesen 310.000 gyümölcsfa -csemete pótlására van szükség a megyében, ezen felül az őszi telepítési terv újabb 4.400 hold futóhomok beültetését irányozza elő. az új telepítéseket azonban akadályozza a gyümölcsfa csemete hiány. a megye egyetlen állami faiskolája képtelen ellátni a szövetkezeteket, ezért fel-
merült az a gondolat, hogy minden járásban szövetkezeteket ellátó faiskolát létesítsenek. egy-egy olyan közös gazdaságot biznának meg ezzel a feladattal, amely megfelelő szakemberrel rendelkezik, és egyéb adottsága révén is alkalmas erre. de még így is csak 3 év múlva oldható meg a szabolcsi termelőszövetkezetek problémája. jelenleg csak az országos készletből lehet kielégíteni a nyír-
ségi mezőgazdasági nagyüzemek csemeteigényét, ezért a szabolcsiak a földművelésügyi minisztérium támogatását kérik./mti/

..

14.22/n

-23-

me

bb 40. megkezdte a vasuti aljak és villanyoszlopok gyártását az alsószolcai épületelemgyár

vid te vm

1963. szeptember 11.

naponta 16 különleges tartálykocsi ingajáratban szállítja az ömlesztett cementet belpátfalváról alsószolcára, borsod megye új üzemébe, az épületelemgyárba, ahol megkezdtek a termelést. a mintegy 200 millió forint költséggel épült új gyárban, a község határában feltárt nagymennyiségű, jóminőségű kavics felhasználásával évente 120.000 köbméter előrefeszített betonelemet, vasuti aljat, villanyoszlopot, fűdémpanelt és gerendát készítenek majd a kavicsbányából, betonkészítő üzemből, gyártócsarnokból és tárolóból álló új létesítményt nem egész három év alatt építették fel. s augusztus elején kezdték meg benne a berendezések próbáit. a sikerült próbák eredményeként szeptember elején hozzáfoghattak az üzemszerű termeléshez. eddig vasuti aljból huszonegyezret, villanyoszlopból pedig kétezeret gyártottak. ezeket a betonelemeket a borsodi építkezéseken használják fel. kiszállításukat már megkezdtek. szerda reggelig négyezer vasuti aljat és 60 darab villanyoszlopot adtak át felhasználásra a miskolci vasútépítőknél, illetve az északmagyarországi áramszolgáltató vállalatnak. az üzemekben már elkezdtek a fűdémpanelok kísérleti gyártását, a fűdémgerendák készítéséhez pedig a hónap végén fognak hozzá.

a számítások szerint az év végéig mintegy százezer vasuti aljat, 15.000 villanyoszlopot, 60.000 négyzetméter fűdémpanelt és 40.000 méter gerendát készítenek./mti/

bb 39. elhunyt krajkovics józsef, a párt és a nemzetközi munkásmozgalom régi harcosa

sze vm sr

1963. szeptember 11.

hatvan éves korában elhunyt krajkovics józsef, a párt és a nemzetközi munkásmozgalom régi harcosa, aki mint a nemzetközi brigád tagja, spanyolországban lukács tábornok /zalka máté/ tolmácsa és harcostársa volt. 1938-ban súlyosan megsebesült, aminek következtében megrokkant, később franciaországban internálták. 1940-től 47-ig belgiumban élt és részt vett a belga függetlenségi mozgalomban. krajkovics józsef 1947-ben tért haza, 1948-tól 1950-ig a külügyminisztériumban dolgozott különféle beosztásban. 1956 október 24-től 1957 júliusáig a karhatalomban teljesített szolgálatot. krajkovics józsefet a pest megye budai járási pártbizottság és a magyar partizán szövetség saját halottjának tekinti. hamvasztása előtti búcsúztatása 13-án, pénteken délután fél 4 órakor lesz a farkasréti temetőben./mti/

14.36/n

-24-

bb 38. gépjárművezetők, motorosok figyelem !

gk csm sr

1963. szeptember 11.

füzet formájában megjelent a brfk vezetőjének 1/1963. sz. szabályrendelete. a szabályrendelet foglalkozik az új kresz-nek megfelelően a főváros új forgalmi rendjével. többek között szabályozza a hidak, alagutak, parkok forgalmi rendjét. a füzet az állami könyvterjesztő vállalatoknál 80 filléres áron kapható. /mti/

bb 41. L. mihajlov moszkvai főrendező budapesten

i ol/tm vm fm

1963. szeptember 11.

szerdán budapestre érkezett L. mihajlov, a moszkvai szta-nyiszlavszkij és nyemirovics-dancsenko színház főrendezője. a szovjet vendég öt napig tartózkodik budapesten, ahol tárgyalásokat folytat Kodály zoltán: háry jános című daljátékának moszkvai bemutatójáról. a moszkvai bemutató előreláthatólag december 20. körül lesz./mti/

bb 44. megállapították az élő-és a vágottbaromfi új fogyasztói árát

i n.j/gg vm ká

1963. szeptember 11.

a nagyvásártelepre szerda reggel 41 vagon és 198 tehergépkocsi áru érkezett. a vagonszállítmányok így oszlottak meg: 11 vagon étkezési burgonya, 6 vagon fejeskáposzta, 2 vagon kelkáposzta, 1 vagon zöldpaprika, 2 vagon vegyes gyümölcs, 6 vagon görögdinnye, 7 vagon szilva, 3 vagon alma, 2 vagon tojás és 1 vagon vágottbaromfi.

a földművesszövetkezetek budapesti értékesítő vállalata megállapította az élő-és a vágottbaromfi új fogyasztói árát. a 60 dekán feletti élőcsirkét különként 28, a 60 dekán alulit 26 forintért hozták forgalomba. a csirkeaprólékot 18-24, a tyukaprólékot ugyan csak 18-24, a hátat 24 forintért árusították. a kibelezett kacsa 23-26 forintért adták./mti/

bb 42. szüretelik az izsáki sárfehér szőlőt

vid j vm ká

1963. szeptember 11.

izsákon, a sárfehér szőlő hazájában szerdán megkezdődött a szüret. a község szőlőskertjeiben rekordtermést hozott a külföldön is igen kedvelt fajta: a becslések szerint átlag 33 mázsa holdankénti termésre számítanak. így a múlt évinél kétszer több, körülbelül 600 vagon szőlőt adhatnak át a kereskedelemnek az izsákiak./mti/

15.04/- szb

-25-

bb 45. sajtótájékoztató a magyar elektrotechnikai egyesületben a jövő heti szimpoziúmrol

t tz/lk vm vg

1963. szeptember 11.

Szerdán délelőtt a technika házában sajtótájékoztatót tartott a magyar elektrotechnikai egyesület. Futó István, a nehézipari minisztérium villamosenergiaipari igazgatóságának szakosztályvezetője és dr. Szendy Károly, az erőterv Kossuth-díjas főszakértője, az egyesület vezetőségi tagjai ismertették annak a szimpoziúmnek a célját és jelentőségét, amelyet az egyesület és a nehézipari minisztérium villamosenergiaipari igazgatósága rendez szeptember 16. és 18. között a technika házában az energiaelosztó rendszerünk fejlesztésével kapcsolatos kérdésekről.

Amint elmondották, a hálózat csúcsterhelése az idei 1450 megawatttól 1980-ig körülbelül 8.400 megawatt-ra növekszik. 1965-ben a dunamenti erőműben működésbe lép a 165 megawattos berendezés, ugyanabban az évben egymilliárd kilowattóra energiát hozunk be a szovjetunióból, s az energiaimport a továbbiakban ennek többszörösére nő. Halaszthatatlanná vált tehát az energiaelosztó hálózat nagyarányú fejlesztése. Az együttműködő erőművek összefogására hivatott „alap-hálózatnak”, ezt a rendkívül megnövekedett feladatát a 120 kilovoltos hálózat már nem képes ellátni. E feladat egy részét a 220 és a 380 kilovoltos hálózatnak kell átadnia, így felszabaduló részeinek pedig a továbbiakban az elosztó, vagyis az energiát közvetlenül a fogyasztókhoz eljuttató hálózat feladatát kell vállalnia. A hálózat „képesítése”, e kettős feladat ellátására igen bonyolult feladat. Már eddig is különböző ellentétes álláspontok és éles szakmai viták alakultak ki körülötte.

E kérdések tisztázásának igen nagy a népgazdasági jelentősége. A jelenlegi körülbelül 3500 kilométeres hálózatot 1980-ig mintegy 10.000-12.000 kilométerre kell meghosszabbítani, s egyetlen kilométer építése 300 000 - 350 000 forintba kerül, nem is számítva, hogy évente körülbelül 10 állomást kell megépíteni, darabonként 20-25 millió forintos költséggel. Csupán a harmadik ötéves tervben körülbelül egymilliárd forintos beruházás leggazdaságosabb felhasználásának kell megtalálni a módját, mert ha nem sikerül a jók közül is a legjobb megoldást kiválasztani, ez a beruházás és az üzemeltetés tekintetében egyaránt 5-6 százalékos veszteséget jelenthet a népgazdaság számára.

/folyt.köv./

15.32/- szb

-26-

bb. 45./ sajtótájékoztató..... 1. folyt. /a

Az egyesület a háromnapos tanácskozást éppen azért hívta össze, hogy lehetőséget teremtsen az ezzel kapcsolatos világszer- te előtérben álló kérdések tisztázásának. A problémakör egyes témá- it 25 magyar és 15 külföldi - szovjet, lengyel, német, román, belga, francia és svéd - szakember különálló tanulmányokban dolgozta ki, s ezeket a tanulmányokat már előzetesen megküldték a megbeszélés mintegy 200-250 magyar résztvevőjének - kutató és tervezőintézetek, üzemeltető és gyártó vállalatok képviselői- nek - valamint a 17 külföldi vendégnek. Így a három tanácskozási napon már csak vita lesz, a különböző ellentétes vélemények össze- csapása.

A leszürt megállapításokat és a harmadik ötéves terv villamos- energetikai létesítményeinek kialakítására vonatkozó javaslatokat a megbeszélés után eljuttatják a kormányzathoz és a felelős tervező szervekhez./mti/

-. -

bb. 43. „Édes műszak”, a balatonboglári állami gazdaságban - az adminisztratív, gépészeti és építési dolgozók is segítettek a gyümölcsszüretnél

vid/j/a/ká

1963. szeptember 11.

A múlt szombati és vasárnapi nagy felhőszerkezet igen nehéz helyzet elé állította a balatonboglári állami gazdaságot, ahol még több mint 80 vagonnyi szőlő, szilva és őszibarack várja a sze- det. Különösen a szőlő szüretelése sürgető, mert a sok csapadék miatt rothadás tapasztalható a fürtökön.

Az értékes termés megmentése és gyors betakarítása érdekében a gazdaság adminisztratív, gépészeti és építkezési dolgozói is munkába álltak. Szerdán reggel a több mint 600 kertészeti munkás mellett az igazgatóval, az agronómusokkal és a technikusokkal együtt a gépirónok, könyvelők, bérelszámolók, a laboratóriumban dolgozók, valamint a gépészeti szakemberek és az építkezésnél al- kalmazottak mintegy százan - „Édes műszakot”, tartottak: egész nap szedték a gyümölcsöt és a szőlőt. Szorgalmas munkájuk révén majdnem 5 vagonnyi áru került a ládába./mti/

-. -

15.45/a

- 27 -

KÉ

bb 46. befejeződött az európai husipari kutatók 9. konferenciája
t tó/tm/m/vg 1963. szeptember 11.

a technika házában szerdán tartotta záróülését az európai husipari kutatók 9. konferenciája, amely szeptember 4-én kezdődött. a tanácskozáson 24 ország szakemberei vitatták meg a husipari kutatás legjobb eredményeit.

részletesen foglalkoztak a hustermelés szempontjából legfontosabb állattenyésztési és takarmányozási kérdésekkel, a hustermelés növelését elősegítő legeredményesebb állattartási módokkal. 21 előadásban foglalkoztak a tanácskozás részvevői biokémiai, mikrobiológiai, élelmezés-egészségügyi és gyártáshigiéniai kérdésekkel.

a konferencia részvevői megismerték a magyar husipar termékeit, megfogták az export szempontból jelentős szerepet betöltő budapesti szalámigyárat, és felkeresik a pápai husipari vállalat korszerű sonkaüzemét is. a külföldi szakemberek elismerően értékelték a konferencia munkáját és a magyarországi husipari kutatók eredményeit. /mti/

...-

bb 47. arisztofanész, o,neill, dürrenmatt, bieler hangjátékai a rádióban - sajtótájékoztató a rádiószínház őszi-téli évadjának bemutatóiról

t s/gk/m/fm 1963. szeptember 11.

gábor viktor, a magyar rádió dramaturgiai osztályának vezetője szerdán ismertette a sajtó képviselői előtt a rádiószínház őszi-téli évadjának műsortervét. „láthatatlan színházunk”, az új szezonban - szeptember második felében októberben, novemberben és decemberben - négy magyar és kilenc külföldi író színművének rádióváltozatát, illetve hangjátékát mutatja be.

az új évad a hagyományokhoz hiven - magyar szerző művével kezdődik. szeptember 15-én, vasárnap este sugározza a kossuth-adó a vörösmarty bujdosók című verses drámájából készült rádiójátékot. a hangjátékot dr. cserés miklós rendezte. a főbb szerepekben kohut magdát, kállai ferencet, és sinkovits imrét hallhatjuk. az évadnyitó előadás egyben ősbemutató is. szeptemberben még egy bemutatóra kerül sor: barlay gusztáv rendezésében o,neill „éjszakai portás”, című egyfelvonásosát közvetítik 16-án. a kétszemélyes mű szereplői agárdi gábor és sinkovits imre.

/folyt.köv./
15.55/- szb

-28-

bb 47. /arisztofanész, ... 1. folyt./ m

október 2-án mutatják be bokor péter dokumentumjátékát „az első év első napja”, címmel. a rádiójáték 1945 augusztus 6-án, azon a napon játszódik, amikor az első atombombát ledobták hirosimára. a hangjáték eredeti dokumentumok alapján készült. az író többek között churchill és truman emlékiratait is felhasználta. - október 3-án mutatják be manfred bieler ndk-beli író „fal a baloldalon”, című hangjátékát. az író a történet főhősét siqueiros világhírű mexikói festőművészről és békeharcosról mintázta. a rendező molnár mihály, a főbb szerepekben major tamást, velencei istvánt és deák b.ferencet hallhatjuk. bielernek ez a rádiójátéka a tavalyi nemzetközi oirt rádiójáték-fesztiválon a harmadik díjat nyerte el. egy nappal később a „gyilkosság gyilkos nélkül”, címmel máriássy judit első rádiójátékát közvetítik. az izgalmas drámát vargha géza rendezi. a rádiószínház a klasszikusok közül - október 26-án - arisztofanész „nőuralom”, című művének rádióváltozatát mutatja be. a hangjátékot dr. cserés miklós rendezi, zenéjét farkas ferenc szerezte.

november 3-án kerül sor günther eich nyugatnémet író „allahnak száz neve van”, című hangjátékának bemutatására. ez a rádiókomédia a mai nyugatnémet hangjátékirodalom egyik legjelentősebb alkotása. november 10-én tűzik műsorra bulgakov szovjet drámaíró „futás”, című színművének rádióváltozatát. a színművet ma is nagy sikerrel játsszák leningrádban. november 11-én heinrich böll „csatlakozás 13 óra 09-kor”, című rádiójátékát hallhatjuk. a mai nyugat-németországban játszódó történetet barlay gusztáv rendező vezetésével veszik magnetofonszalagra. böll ezt a hangjátékát 1957-ben írta. a hónap végén tűzik műsorra gáll istván fiatal író „özönvíz”, című verses drámáját. a hangjátékot solymosi ottó rendezi, a főbb szerepeket besenyői ferenc, mányai lajos és gábor miklós játssza.

az év utolsó hónapjában két érdekes rádiójátékot mutat be a kossuth-adó. az egyik dylan thomas „visszatérés”, című műve, amelyet először 1947-ben mutatott be a bbc. a hangjátékot barlay gusztáv rendezi. a másik bemutató dürrenmatt „éjszakai párbeszéd”, című novellájának rádióváltozata. előreláthatólag karácsonykor sugározzák moliere „fösvény”, című színművének rádióváltozatát. a címszereplő major tamás. /mti/

...-

16.09/- szb

-29-

ME

ME

bb 48. vizkárak a kapos- és a koppány-patak völgyében

vid/j/m/ká

1963. szeptember 11.

a szeptemberben szokatlan nagy esőzés jelentős károkat okozott a kapos- és a koppány-patak völgyében. a regölyi népszabadság termelőszövetkezet szőlőhegyén az esőzés előtt elvetett 70 holdnyi őszi búzát a termőtalajjal együtt lemosta a felhőszakadás. a szövetkezetnek a kapos- és a koppány-patak melletti rétjén 200 hold boglyákban álló szénatermést öntötte el az áradat. víz alá került 45 holdnyi burgonya, 20 holdnyi takarmányrépa és 15 holdnyi kender is. szerdára virradóra a megduzzadt koppány áttörte a gátat, és elöntötte a szövetkezet köles-tábláját.

szerdán a tsz tagok a további károk megelőzésén munkálkodtak: száznál többen teregették és szárították a beázott lucernaboglyákat és kötötték a kendert.

a rendkívüli időjárásra való tekintettel elmarad a koppány-szántón tervezett koppányvölgyi nap. /mti/

---

bb 49. közlekedési balesetek

1 bc/tm/m/sr

1963. szeptember 11.

a 19. kerületi vöröshadsereg utja és a vörös október utca kereszteződésénél kalocsai pál 30 éves budapesti lakos motorkerékpárjával - szabálytalan előzés miatt - összeütközött egy pótkocsis tehergépkocsival. a motorkerékpár vezetője súlyosan megsérült. kórházba szállították. a 11. kerületi szabadság ut és albertfalva utca torkolatánál kern jendő 12 éves gyermek álló jármű előtt ment át az uttesten. elütötte egy segédmotoros kerékpár. a gyermek könnyebben megsérült, a fehérvári uti rendelőintézetbe szállították.

az 1. kerületi mészáros utcában hüttl kálmán 8 éves gyermeket - mert figyelmetlen volt áthaladás közben - elütötte egy személygépkocsi. a flu könnyebben megsérült, az 1. sz. sebészeti klinikára vitték. /mti/

---

bb 51. lengyel nyelvtanfolyam a lengyel olvasóteremben

1 s/gg/m/fm

1963. szeptember 11.

a lengyel olvasóterem 1. kerület, döbrentei utca 8 szám alatti helyiségében lengyel nyelvtanfolyam nyílik kezdők és haladók részére. az oktatás szeptember 23-án kezdődik. beiratkozni 16-tól 20-ig, naponta délután 3 és 7 óra között lehet.

/folyt.köv./

16.19/- szb

-30-

bb 51. /Lengyel ... 1. folyt./ m

a nyelvtanfolyam díjtalan. a lengyel olvasóterem a hallgatók részére filmvetítéseket és ismeretterjesztő előadásokat rendez lengyelország mai életéről. a hallgatók rendelkezésére áll az olvasóterem könyvtára és a lengyel sajtó számos terméke. /mti/

---

bb 54. az 1964 évi tervjavaslatról tárgyalt baranya megyei tanács végrehajtó bizottsága

vid/fm/tné/m/fm

1963. szeptember 11.

szerdán az 1964 évi tervjavaslatról tárgyalt a baranya megyei tanács végrehajtó bizottsága. a tervjavaslat a legfontosabb szolgáltatási ágazatok jelentős fejlesztését irányozza elő. fokozzák a háztartási gépekkel és az építőiparral kapcsolatos javító-szolgáltató ipar, valamint a gépkocsik javításával foglalkozó tanácsi üzemek tevékenységét. a pécsi új patyolat-üzem építésének befejezésére hétmillió forintot költenek, a megye falvaiban nyolc felvevőhelyet létesítenek. a kisebb falvak számára „fodrász-buszt”, állítanak üzembe. siklóson községgazdálkodási vállalatot hoznak létre.

a községfejlesztési alapból husz tanterem, állami beruházásból szentlőrincen 12 tantermes iskola, sellyén négy tantermes gimnázium, szalántán, egyházaskozáron négy-négy tantermes iskola, villányban és szentlőrincen mezőgazdasági technikum épül a terv szerint. siklóson bővítik a gimnáziumot, komlón megkezdik a gimnázium építését. hosszuhetényben 75, komlón 50 férőhelyes óvoda épül, ezenkívül községfejlesztési hozzájárulásból a különböző helyeken még összesen 330 óvodai férőhelyet létesítenek. az egy napra jutó szakorvosi rendelőórák száma 64-re emelkedik a megyében, három községben gyógyszerterápiát építenek. komlón 120 kétszobás, összkomfortos lakást adnak át 1964-ben, a kórház bővítésére 12 millió a városon átfolyó kasszárnya patak lefedésére pedig 3.5 millió forintot költenek. az új harkányi szálloda építésére 1 millió, a hidegvizes strandmedence építésének befejezésére 1.3 millió forintot, harkány közművesítésére 3 millió forintot irányoztak elő. 4 millió forintos összeggel szerepel a baranyai kirándulóhelyek - abaliget, orfű, pécsvárad-dombai tó, mohács, sikonda, szigetvár, idegenforgalmi létesítményeinek jövő évi fejlesztése.

az 1964 évi fejlesztési terv javaslatot a baranya megyei tanács végrehajtó bizottsága elfogadta, annak végleges jóváhagyásáról a soronkövetkező megyei tanácsülés dönt. /mti/

16.31/- szb

-31-

WV

bb. 50. jelentés a rákos-patak környékéről : a veszély megszűnt, a felmérések szerint 68 házát zárt körül a víz, de már húzódik vissza, a sérült meder-részeket javítják

1/hbj/sze/a/vg

1963. szeptember 11.

bár csak 11 centiméterrel volt hétfőn-kedden alacsonyabb a rákos-patak vízszintje mint tavasszal, a nagy áradás idején, a károsodás - a szerdai felmérések szerint - lényegesen kisebb volt. míg tavasszal 400 ház rongálódott meg, most a víz 68 házát zárt körül és csak ötöt kellett kiüríteni ideiglenesen.

egy-két nap alatt lényegesen javult a helyzet. a rákos-patak vízszintje több mint egy méterrel esett, s az elöntött területekről is folyik vissza a patak medrébe a víz. a veszély gyakorlatilag megszűnt. az elöntött, s már felszabadult lakóterületeken az ilyenkor szokásos egészségvédelmi intézkedések megtörténtek.

a rákos-patak megsérült mederszakaszainak helyreállításánál dolgoznak. szeptember 15-én kezdik meg a meder korszerűsítési munkálatait - amelyre vonatkozó tervek már korábban elkészültek. a munkálatokra az első ütemben a 14. kerületben kerül sor. a mélyépítés sokmillió forintot emészt fel és nagyobb kapacitást igényel, tehát eléggé hosszadalmas. a fővárosi tanács azonban minden lehetőt elkövet a mederáthelyezés meggyorsítására./mti/

.-

bb. 52. ötórás küzdelem az égő olajjal

vid/te/a/szf

1963. szeptember 11.

a somogy megyei vízvár község határában, a dráva parti 4-es számú olajkut közelében szerdán, a korareggeli órákban egy kipattanó szikrától meggyulladt két olajtartály. rövid idő alatt hatalmas fekete füstgomolyag borította el a környéket. nyomban riasztották a kaposvári, a nagyatádi és a barcsi tűzoltóságot. a tűzoltók rövid idő alatt a helyszínre érkeztek és megakadályozták a tűz továbbterjedését, majd mintegy öt órai erőfeszítéssel elfojtották a lángokat. a tűz okának megállapítására a vizsgálat folyik./mti/

.-

16.38/- szb

-32-

bb. 53. hétezer szövetkezeti lakás készül az idén - tízeleletes öröklakásos pontházak zöldövezetében

i/kf/a/vg

1963. szeptember 11.

államunk egyre nagyobb összeget fordít a saját erőből otthont teremtők támogatására. az építési hitelakció kezdetén évi 180 millió forintot folyósított, az idén már egymilliárd kétszázmillió forintot tesz ki az építési kölcsönök összege, ezenkívül többszázmillió forint hitelt kapnak a készlakást vásárlók is. a múlt évben 1 milliárd 670 millió forint kölcsön segítségével 27 491 családi ház, szövetkezeti és öröklakás készült, s talált gazdára.

az építési kölcsön-akció különböző formáinak eredményeiről, azok várható fejlődéséről az országos takarékpénztár illetékes főosztályán tájékoztatták az mti munkatársát.

a saját otthon megteremtésének egyik legnépszerűbb formája ma már a szövetkezeti lakásépítkezés. öt éve alakult ki ez a módszer, s azóta 13 500 ilyen lakás épült; 5 100 budapesten, 8 400 pedig vidéken. az idén előreláthatólag 7 000 szövetkezeti lakás építését fejezik be. budapesten a váci uton és a pestiőrinci lakatos utcában 750-750, a lágymányosi lakótelepen 650, az üllői uton pedig 326 lakás létesül szövetkezeti házakban. vidéken miskolcon 500, pécsen 340, debrecenben és győrött 300-300 szegeden 280 lakást adnak át. ezenkívül még mintegy 30 kisebb nagyobb vidéki városban lakótelepen teremtenek otthont szövetkezeti lakásokban. a tervek szerint jövőre 10 350, 1965-ben pedig 12 650 ilyen lakást építenek.

emmel is újabb építkezési megoldás a társasház és a sorház, amely rövid idő alatt lett népszerű. budapesten és a nagyobb vidéki városokban a kétszintes sorházak, a négylakásos, valamint a 2-3 emeletes társasházak azért is kedveltek, mert mindegyikhez kis kert is tartozik. ebben az évben előreláthatólag 300 sorház, társasház lakás készül el különböző vidéki városban. cegléden például 3 emeletes társasházban 24 lakást, kecskéménen kis társasházakban 28 lakást, gyöngyösön földszintes sorházakban 47 lakást adnak át. az idén több mint 500 lakás építése kezdődik, s jövőre már 700 sorház és társasház lakás készül el.

ez az építési mód egyébként jelentősen enyhíti a telegondokat ezért a fővárosi tanács is mind több segítséget nyújt az építkezésekhez. több nagyobb telek komplexumot jelöltek már ki, ahol 100-600 lakás építhető nagyrészt 2-3 emeletes társasházakban, kisebb számban pedig kétszintes sorházakban.
/folyt.köv./

16.51/- szb

-33-

bb. 53./ hétzere..... 1. folyt. /a

sokezren szeretnének öröklakáshoz is hozzájutni az igényeket azonban még nem tudják kielégíteni. az elmúlt öt év alatt öt-ezer öröklakást építtetett az otp, s idén mintegy 800 öröklakás készül el, a legtöbb budapesten. előreláthatólag jövőre készül el az első garzon-otthon jellegű társasház a bajza utcá- és a damjanich utca sarkán. tervezik a budai duna part „ foghijainak „ beépítését. a következő években kerül sor a vár üres, romos telkeinek eltüntetésére is. jövőre már megkezdődik az uri utca 30, 41- számú telek beépítése, amelyet újabb nyolc követi. a várban mintegy 10 épületben 140 öröklakást létesítenek. ugyancsak a jövő terve a zöldövezetben épülő 10-14 emeletes három-hat épületből álló öröklakásos pontház-csoportok kialakítása. /mti/

..-

bb 55. megkezdték az új évadot pest megye utazó színészei

t áe/sze/m/fm

1963. szeptember 11.

a pestmegyei petőfi színpad szerdán megtartotta évadnyitó társulati ülését. a népszerű színészgárda ezzel tulajdonképpen csak folytatja munkáját, mert az nyáron sem szünetelt, és amíg az együttes egyik része egy hónapos szabadságát töltötte, addig a másik csoport járta a falvakat. amint dr. kowach gyula igazgató elmondotta, tavaly ősz óta 662 előadást tartottak, több mint 113.000 főnyi közönség előtt. a most kezdődő idényben kedvezőbb körülmények között teljesítik feladatukat, mert az új munkarend szerint - nem csökkenő előadási szám mellett - minden művésznak havonta 7 szünnapot biztosítanak. a művészi színvonal további emelkedését szolgálják a megjavult technikai feltételek, s az a tény, hogy a színpad saját vagyontárgyainak értéke ma már meghaladja a 700.000 forintot. pest megye lakossága - jórészt a petőfi színpad művészeinek köszönhetően - igényes közönséggé vált, s az új évad tervezett produkcióit is ehhez méretezik. többek között shakespeare vízkereszt-jének bemutatására készül a társulat, színre viszik az elmúlt évek nagy színpadi sikerét: pavet kohout „ilyen nagy szerelem, című művét, továbbá móra ferenc: „ének a buzamezőkről, című regényének dramatizált változatát. művészileg igényesebb alkotásokat mutatnak be a zenés operett és vígjáték műfajában is. /mti/

..-

16.59!/- szb

-34-

bb 56. megjelent a magyar tudomány

1 ms/gk/m/sr

1963. szeptember 11.

az akadémia folyóiratának, a magyar tudománynak legutóbbi száma közli szabó imre akadémikus cikkét a társadalomtudományok helyzete és az országos távlati tudományos kutatási terv címmel. bernát iván kandidátus érdekes kutatási eredményekről számol be egy hazánkban nem gyakori kinzó betegség okairól és gyógyításáról. soó rezső akadémikus a budapesti egyetemi botanikus kert múltját, jelenét és szakembereinek kutató munkáját ismerteti. vas-zoltán péter, az akadémia nemzetközi kapcsolatok osztályának vezetője érdekes összefoglalást ad a szocialista országok együttműködéséről a tudományos kutatások és a tudományszervezés terén. lissák kálmán akadémikus a magyar elméleti orvostudomány nagy halottjának, went istvánnak életművét méltatja. a szemleorvatban u thanknak az akadémian tett látogatásáról, az akadémia testületi szerveinek tevékenységéről olvashatunk. törő imre akadémikus a tudományos kutatási tervben meghatározott fő feladatok körébe tartozó kutatások koordinálásáról fejt ki nézeteit, fodor gábor akadémikus pedig arról az együttműködésről számol be, amely a szocialista akadémiaiak múlt évi varsói megállapodása értelmében a nukleinsavakkal kapcsolatos kémiai és biokémiai kutatásokban máris megkezdődött. /mti/

..-

bb. 59. incze jenő külkereskedelmi minisztert hazaérkezett jugoszláviából

k/sl/a/ cz

1963. szeptember 11.

incze jenő külkereskedelmi miniszter, aki a jugoszláv szövetségi végrehajtó tanács meghívására résztvett a zágrábi vásár megnyitásán, szerdán hazaérkezett budapestre. /mti/

..-

bb. 60. hans bent, ien professzor

sze/a/cz

1963. szeptember 11.

az ndk művelődésügyi minisztere szerdán a magyar írók szövetségébe látogatott és találkozott a szövetség vezetőivel. az összejövetelen darvas józsef, a szövetség elnöke tájékoztatta a vendéget a mai magyar irodalom helyzetéről. /mti/

..-

17.17/- szb

-35-

bb 57. textilipari fiatal műszakiak napja kőszegen

vid/te/m/szf

1963. szeptember 11.

a kőszegi ifjusági napok alkalmával szerdán a fiatal textil-műszakiak találkoztak a határszéli kisvárosban, a lakástextil vállalat soproni, tatabányai, szombathelyi és kőszegi üzemének mintegy 70 fiatal műszaki szakembere a várban meghallgatta gosztonyi sándornak, a könnyűipari minisztérium műszaki fejlesztési főosztálya vezetőjének vitaindító beszédét a textilipar műszaki fejlesztésének távlatairól. az előadást vita követte. felszólaltak a vállalatok gazdasági vezetői is.

a vendégek a nap folyamán megtekintették a textilipari kiállítást és kőszegi műemlékeit. /mti/

---

bb 58. minden második ember takarékoskodik a 11. kerületben - takarékosági kiállítás nyílt lágymányoson

i kf/kf/m/cz

1963. szeptember 11.

az országos takarékpénztár gazdag anyagu vándor kiállítása már majd minden kerületbe eljutott. most lágymányos dolgozóinak mutatják be a takarékoság történetét ismertető, s a kerület takarékosági eredményeit bemutató kiállítást a szot fehérvári uti művelődési házában.

a kiállítás anyagából kitűnik, hogy a lágymányosi otp fiók és kirendeltségei mintegy 300 millió forintnyi betétállományt őriznek. a kerület minden második lakosa takarékoskodik, s egy-egy betétkönyvben átlagosan 4 500 forint összeg van. a múlt évben 205 lakáshoz jutottak a kerület takarékos dolgozói, az idén pedig nyolc hónap alatt már több mint kétszáz lakás építéséhez folyósítottak 30 millió forint kölcsönt. megismer-teti a kiállítás a látogatókkal a kerület három legszerencsésebb emberét, az öt találatos lottózókat.

az érdekes kiállítást szerdán délután ünnepélyesen nyitotta meg cséh józsef a kerületi tanács vb elnökhelyettese. a kiállítás szeptember 19-ig tekinthető meg. /mti/

17.28/- szb

-36-

KE

bb 62. hatszáz személyes fürdőépületet kaptak a székesfehérvári máv fűtőház dolgozói

vid/te/m/cz

1963. szeptember 11.

a máv székesfehérvári fűtőházának dolgozói részére modern, kétemeletes, hatszáz személyes fürdőépületet adtak át szerdán székesfehérváron. a mártírok útján nyolcmillió forint beruházással megépült fürdő földszintjén társalgó, ételmelegítő szoba áll a dolgozók rendelkezésére. itt vannak az öltözők is, ahol külön szekrényben helyezhető el a dolgozók utcai és munkaruhája. az emeleten sorakoznak a mosdók, zuhanyozók. a helyiségeket légkondicionáló berendezéssel látták el. /mti/

---

bb 63. ünnepélyes tanévnyitó a mosonmagyaróvári agrártudományi főiskolán

vid/gk/m/c z

1963. szeptember 11.

a mosonmagyaróvári agrártudományi főiskolán szerdán délután tartották meg az évadnyitó ünnepséget. az 1818 óta működő főiskola, amelyben ez évben már 700 nappali és levelező hallgató tanult, felfrissült köntösben fogadta elsőéves hallgatóit. az új tanévre jelentősen fejlesztették az iskola tanszékeit. egyedül a géptani tanszék fejlesztésére és korszerűsítésére egymillió forintot fordítottak az év folyamán. a járási művelődési házában megtartott megnyitó ünnepségen dr. varga jános egyetemi tanár, a főiskola rektora köszöntötte az iskola hallgatóit. az ünnepségen adták át az iskola régi hallgatóinak, gyárfás józsef kossuth-dijasnak és stolp ödönnek a vagdiplomát. öten gyémánt-, hatan pedig aranydiplomát kaptak. a kitüntetettek nevében gyárfás józsef kossuth-dijas mondott beszédet, köszöntve a nagy multu iskola jelenlegi tanárait, növendékeit. /mti/

---

bb 65. magyar íróküldöttség utazott romániába

i bi/tr/m/fm

1963. szeptember 11.

a magyar-román kulturális egyezmény alapján szerdán háromtagú magyar íróküldöttség utazott bukarestbe. a küldöttséget thury zsuzsa író nő vezeti. tagjai: koczkás sándor irodalomtörténész és ladányi mihály költő. /mti/

17.35/a

- 37 -

KE

bb. 61. világszínvonalon a magyar kukoricanevelés és termesztés-
megnyílt a kukoricanevelési és termesztési szimpózium a magyar
tudományos akadémián

t/cs/tr/a/ká

1963. szeptember 11.

a magyar tudományos akadémia dísztermében szardán megnyílt
a kukoricanevelési és termesztési szimpózium, amelynek szek-
cióüléseit a következő napokban a martonvásári mezőgazdasági
kutató intézetben tartják. a hazánkban most másodikban rendezett
szimpózium ülésein a hazai szakembereken kívül résztvesznek
bulgária, csehszlovákia, jugoszlávia, lengyelország, a német
demokratikus köztársaság, a szovjetunió, továbbá anglia, az
amerikai egyesült államok, ausztria, franciaország, a német
szövetségi köztársaság és olaszország küldöttei. az ünnepélyes
megnyitón a külföldi vendégek között számos kukoricanevelési
szaktekinetly jelent meg. ott volt. ff. szidorov professzor,
a szovjetunióból, kiriaikov professzor bulgáriából, drezgics
professzor jugoszláviából, jakaczki professzor lengyelországból,
oberdorf professzor a német demokratikus köztársaságból,
e. r. leng professzor az amerikai egyesült államokból, l. fenaroli
professzor olaszországból, a caoderon professzor franciaországból.
résztvesz a szimpóziumon dr. papp endre, a jelenleg angliában élő
magyar kukoricanevelő, akinek nevéhez az első beltenyésztés
magyar hibridek kialakítása fűződik.

dr. mócsy jános akadémikus, a magyar tudományos akadémia
osztályának titkára nyitotta meg a szimpóziumot,
majd dr. rajki sándor, a magyar tudományos akadémia mezőgazda-
sági kutató intézetének igazgatója tartott előadást kukorica-
kutatásaink helyzete és perspektívája címmel.

elmondotta, hogy a kukoricatermesztés területi arányát
tekintve a világon első, a hozam tekintetében pedig - az amerikai
egyesült államok és olaszország után - a harmadik helyen állunk.
a mezőgazdasági vetésterület 25-30 százaléka természetes magyar-
országon kukoricát, a terméshozamok az 1931-40-es évek
18.79 mázsa hektáronkénti átlagáról - az 1959/62-es évek átlagá-
ban - 24.2 mázsára nőtt.

a kukoricanevelésről és a vetőmagtermesztésről szólva az
előadó elmondotta, hogy hazánkban az 50-es évek elején kezdődött
a fajtahibrid, majd 1954-ben a beltenyésztés hibrid vető-
magvak termesztése. jelentőségük azért nagy, mivel az évti-
zedes hazai és külföldi megfigyelések szerint a beltenyész-
tési hibridkukoricák mintegy 20 százalékkal nagyobb termést ad-
nak a hagyományos fajtaéknál.

/folyt.köv./

17.44/- szb

-38-

II agrártudományok

bb. 61./világszínvonalon.....1. folyt./a

a legjobb martonvásári hibridek fajtaösszehasonlító kísér-
letekben kiállították a versenyt a világhíres amerikai hibri-
dekkal is. 1958-ban az összes kukorica vetésterületnek 12,
1959-ben negyven, 1960-ban pedig már a 60 százalékat foglal-
ták el a martonvásári beltenyésztés hibridek, s az idén a hib-
ridek aránya elérte a 90 százalékot. elterjedésük világviszony-
latban egyedülállóan gyors volt, noha ugyanezekben az években
nagy mennyiségű hibridvetőmagot adunk exportra is.

a beltenyésztés hibridek előállítására irányuló nevelést
hazánkban a 20-as évek elején fleischmann rudolf kezdte meg,
majd - magánvállalkozásként - dr. papp endre 1935-ben mindsent-
pusztán fogott hozzá a beltenyésztés hibridek előállításához.
1949-től dr. papp ezt a fontos munkát már a martonvásári kutató
intézetben folytatta. jelenleg martonvásáron kívül keszthelyen,
szegeden és szarvason foglalkoznak hibridkukoricaneveléssel.
minden érési csoportban megvannak máris a minősített hibridek-
kel, azonos termőképességű. sőt részben azokat is túlhaladó ki-
vált fajtajelöltek.

az első hibridmagüzem építését 1956-ban kezdték meg az
usa-ban járt mezőgazdasági küldöttség vásárolta gépek felhasznál-
ásával. 1958-ban hozzáfogtak a kukoricavetőmag szárító, tisztí-
tó és kalibráló üzemek építéséhez, amelyek száma azóta 12-
re nőtt. az idén már 20.600 holdon mintegy 35.000 tonna hibrid-
vetőmagot állítanak elő 8 martonvásári hibridből. ezzel sikerült
megvetnünk alapjait a martonvásári hibridek hazai és külföldi
elterjesztésének.

az előadó ezután a kukoricanevelés módszertani jelleg-
zetességeit taglalta, majd ismertette a kutatások, valamint a
pollensterilitást célzó kísérletek eredményeit. részletesen fog-
lalkozott a betegségekkel és kártevőkkel szemben tapasztalható
rezisztenciával és a hidegtűrővel. 1954 óta törzskiválasztás
útján olyan kukoricatörzseket szaporítanak, amelyeknél az eddigiek-
nél kisebb a csirázási hőigénye, így a korai vetés esetén sem
penészednek, jól kelnek, s a fejlődés korábbi indulásának meg-
felelően korábban érnek be. a néhány éves kísérletek során máris
több hidegtűrő törzset és altörzset szelektáltak ki a kutatók.

a kukoricatermesztés agrotechnikája a termelési ténye-
zők és a termés összefüggésének vizsgálatánál az előadó megállá-
pította: helytelen nézet az, amely egy-egy agrotechnikai tényező
hatásának tulajdonítja a tapasztalt terméshozamot. a gyakorlat-
ban ugyanis több tényező kölcsönhatásának eredményeként jelente-
zik a nagy termés. a vizsgálatok során megállapították, hogy a nö-
vény szám növelését párhuzamosan javul a kukorica alá alkalmazott
műtrágya hatékonysága. ugyanakkor a nitrogénműtrágyázási kísérle-
tek azt igazolják, hogy a mai viszonyaink között a kukorica fej-
trágyázása - legalábbis az eddigi módszerekkel - nem gazdaságos.
/folyt.köv./

18.06/- szb

-39-

bb 61. /világszinvonalon... 2. folyt./- szb

a martonvásári mezőgazdasági kutató intézetben 1954 óta vizsgálják a kapálás hatását a különböző talajokon, s eltérő körülmények között termesztett kukoricákban. megállapították, hogy a kapált és a csak gyomlált kukoricák terméshozama nem mutat számottevő eltérést. a korábbi nézetekkel ellentétben tehát a kapálásnak - a gyomirtáson kívül - nincsen olyan kedvező hatása, amely növelné a hozamokat. az utóbbi években nagyjából is bebizonyosodott, hogy megfelelő gyomirtó vegyszerek alkalmazása mellett a kukoricatermesztésben nincsen szükség kapálásra.

/folyt.köv./

bb 64. az őszi gyümölcsszállítási nehézségek elhárításáról tanácskoztak nyiregyházán

vid/te/szf/m/.cz

1963. szeptember 11.

szabolcs-szatmár megyében egyre több burgonya, gyümölcs, zöldségféle és ipari növény halmozódik fel a termelőszövetkezetekben, állami gazdaságokban, mert a kisebb állomások rakodóterülete szűk, nincs elegendő árumozgató gép, fogat, s egyéb szállítási eszköz.

ezeknek a problémáknak megoldására rendezte meg a szabolcs-szatmár megyei pártbizottság és a megyei tanács a szállítók megyei tanácskozását szerdán nyiregyházán. az érintett szervek, köztük a MÁV, az AKÖV, a gépállomások küldöttei elmondták, hogy felkészültek ugyan a minden eddiginél nagyobb csúcsgazdálkodásra, de a termelés, a felvásárlás munkáját továbbgyorsító intézkedésekkel összhangba kell hozni, hogy a vagonok ki- és berakodási idejét csökkenthessék. az őszi folyamán minden vasárnap és munkaszüneti napon szállítási műszakokat szerveznek. az első ilyen műszakot szeptember 9-én tartották, igen eredményesen. összesen több mint kétezer vagon árut raktak ki ezen a napon és ugyanannyit raktak meg mezőgazdasági terményekkel. később még vasárnapi rakodással sem tudják időben elszállítani a szabolcsi terményeket. a MÁV debreceni igazgatósága hozzájárult, hogy a fontosabb terményeket - mint például a szabolcsi almát, a burgonyát- irányvonatokkal szállítsák az iparvidékek piacaira és külföldre. ilyen vonatokat indítanak majd kisvárdáról vásárosnamenyből és mátészalkáról. a termelőszövetkezetek és állami gazdaságok felesleges vontatóikkal szintén bekapcsolódnak a termények elszállításába.

végül megállapították az értekezlet résztvevői, hogy a termelők, a kereskedelmi és szállítási szervek, valamint a különböző vállalatok járműveinek kihasználásával lebonyolítják az ideoi zöldség és gyümölcsszállítás, azonban már most meg kell kezdeni a jövő évi szállítások megszervezését./mti/

- 40 -

bb 66. magyar-vietnami barátsági nap tolna megyében

k kűm/hné/m/sr

1963. szeptember 11

a tolna megyei kisvejkén magyar-vietnami barátsági napot rendeztek, amelyen megjelent és beszédet mondott hoang bao son, a vietnami demokratikus köztársaság budapesti nagykövete. /mti/

---

bb. 67. péter jános fogadta a görög királyság első magyarországi nagykövetét

gk?a/La

1963. szeptember 11.

péter jános külügyminiszter szerdán fogadta konstantin himariost, a görög királyság első magyarországi rendkívüli és meghatalmazott nagykövetét, megbízólevelének a közeljövőben történő átadásával kapcsolatban./mti/

---

bb. 68. corneliu manescu román külügyminiszter átutazott budapesten

gk/a/La

1963. szeptember 11.

corneliu manescu, a román népköztársaság külügyminisztere, bukarestből utban az nesz közgyűlésének 18. ülészakára, szerdán átutazott budapesten. üdvözlésére a keleti pályaudvaron megjelent péter jános külügyminiszter és a külügyminisztérium több vezető munkatársa. ott volt mihalil rosianu, a román népköztársaság budapesti nagykövete és a nagykövetség több munkatársa is./mti/

18.26/- szb

-41-

bb. 69. megnyitott a zsámbéki termelőszövetkezeti vezetőképző iskola új tanéve - öt-hat év alatt csaknem egymilliárd forintot költünk a mezőgazdasági szakoktatás fejlesztésére

t/kz/tr/a/ká

1963. szeptember 11.

Dr. Soós Gábor, a földművelésügyi minisztérium szakoktatási és kísérletügyi főigazgatóságának vezetője szerdán délután megnyitotta a zsámbéki termelőszövetkezeti vezetőképző iskola és az ugyanitt működő felsőfokú mezőgazdasági technikum 1963/64. tanévét. A termelőszövetkezeti vezetőképző iskola tizhónapos tanulmányi ideje alatt az idén újabb 110 szövetkezeti vezető sajátítja el a korszerű nagyüzemi gazdálkodás -elsősorban is az üzemszervezés - alapvető tudnivalóit. Az ugyancsak üzemszervezésre szakosított felsőfokú technikumban 100 első, és 70 második éves hallgatót képeznek.

Megnyitó beszédében dr. Soós Gábor hangsúlyozta, hogy mezőgazdasági üzemünk hatalmas arányú beruházásai csak úgy kamatoznak a szövetkezeti gazdáknak több jövedelemmel, az ország-nagy több mezőgazdasági termékkel, ha a beruházások által megteremtett anyagi és technikai alapokkal jólképzett szakemberek gazdálkodnak. A szövetkezeti gazdák felismerték ezt az életdiktálta elvet: keresik a szakembereket, megbecsülik a tudást. A párt és a kormány nagyjelentőségű intézkedéseket hozott ebben a tekintetben is. Az elkövetkező öt-hat évben csaknem egymilliárd forintot költünk mezőgazdasági szakoktatásunk, a szakoktatási intézmények fejlesztésére. Bővülnek, korszerűsödnek az egyetemek, a főiskolák, a felső- és középfokú technikumok, új alapokra helyeződik a szakmunkásképzés. /mti/

--

bb. 70. Gulácsy Béláné Ortutay Ilona

a/la

1963. szeptember 11.

Hosszas szenvedés után elhunyt. Temetése szeptember 13-án, pénteken délután 3 órakor lesz a kerepesi úti temető halottszínházából. /mti/

--

19.--/- szb

-42-

W

bb. 71. Ünnepelem szamosassályiban a bolgár nép felszabadulásának 19. évfordulója alkalmából

i vid/fm/m/fm

1963. szeptember 11.

A Szabolcs-Szatmár megyei szamosassályi község művelődési házában szerdán este ünnepelemet rendeztek Bulgária felszabadulásának 19. évfordulója alkalmából. Szokán János, a hazafias népfőnt csengeri járási bizottságának titkára mondott beszédelem. Az ünnepelemen résztvevett Jancsó Georgiev, a bolgár népköztársaság budapesti nagykövele és dr. Marin Kaszavetov, a nagykövele- ség első titkára is. /mti/

---

bb. 72. időjárásjelentés

tr szb la

1963. szeptember 11.

A meteorológiai intézet jelentélem szeptember 11-én, szerdán este:

szép őszi idő

Várható időjárás csütörtök estig: kevés felhő, eső nélkül, gyenge, kissé élánkebb keleti, délkeleti szél. A nappali felmelegedelem csütörtökön kissé még erősödik. Várható legmagasabb nappali hőmérséklet csütörtökön 21-25 fok között. /mti/

..-

bb. 61./ világszinvonalon a magyar....3. folyt. /a

A bevezető előadás után dr. Erdei Ferenc, a magyar tudományos akadémia főtitkára a kukoricatermesztés közgazdasági problémáiról, valamint a tudományos kutatás időszereű feladatairól beszélt. Elmöndotta, hogy míg a szemeskukorica termőterülete hazánkban évek óta kétmillió háromszáz ezer hold körül ingadozik, a silókukorica termőterülete az utóbbi négy év alatt megkétszerez- ték. Ugyanakkor a csalamádé termőterülete valamivel csökkent. A szemeskukorica termelésénél egymillió hetvenezer holdon már nagyüzemi művelemódot alkalmaznak. Háromszáz állami gazdaság és négyszáz-ötyszáz termelőszövetkezet körülbelül félmillió holdon máris alkalmazhatja a kukoricatermesztés legkorszerűbb formáit. A tudományos intézmények egyik legfontosabb feladata most az, hogy kidolgozzák az adott nagyüzemi, vagy félig nagyüzemi, illetve kisüzemi termelési viszonyoknak megfelelően a legjobb termelési, illetve betakarítási módszereket. Foglalkozniuk kell a kukorica- szár betakarítás, illetve a felhasználás korszerűbb módszereinek kidolgozásával is.

/ folyt. köv. /

19.55/- szb

-43-

W

bb 61. /világszinvonalon a magyar... 4. folyt./ a

Keserü János földművelésügyi miniszterhelyettes hozzá-
szólásában a kukorica és a silókukorica termesztést a takar-
mánybázis megteremtésében elfoglalt kiemelkedően fontos szere-
pük szerint vizsgálta. elmondotta többek között, hogy az állat-
tenyésztés már évek óta visszatérő takarmányozási problémát
vet fel, s többiben számottevő takarmányimportra szorultunk.
mivel a takarmánytermesztési adottságaink általában jók, a ter-
melést irányító szervek és a termelőüzemek várakozással tekin-
tenek az eddiginél jobb termelési technológiai eljárások, vala-
mint a nagyobb hozamokra alkalmas új fajták előállítását célzó
új kísérletek elé.

a miniszterhelyettes ezután ismertette azoknak a vizsgálatok-
nak eredményeit, amelyeket a múlt évben az ország 125 termelőszö-
vetkezetében végeztek a kukoricatermesztés legjobb agrotechni-
kai módszereinek kutatására, a tapasztalatok mindenütt arra mu-
tattak, hogy a legfőbb agrotechnikai feladat a kukoricatermesztés-
nél az őszi szántás, ezt semmi körülmények között sem pótol-
hatja a tavaszi szántás. a közvetlenül adott istállótrágya - ha
összet szántják alá- minden esetben nagymértékben növelte a
termést. ugyancsak általános megállapítás, hogy a holdanként
három mázsánál kisebb adagu műtrágyázás sem öntözött, sem öntö-
zetlen körülmények között lényegesen nem növeli a termésátlago-
kat. a nagyadagu műtrágyázás viszont mindkét esetben gazdasá-
gosnak bizonyul. hasonlóképpen az öntözővíz is csak a nagyobb
mennyiségű adagolás mellett eredményezte a sokkal nagyobb hoz-
amokat. igen nagy lehetőségek rejlenek még a kukorica tözsám-
növelésben. a kutatásnak feladatai vannak a szelektív gyomirtó
szer további javítása terén, hogy a termelők nagyrésznél még ta-
pasztható idegenkedés megszűnjék. törekedniök kell a kutatók-
nak arra, hogy a rövid tenészciklusú hibrid kukoricáknál is olyan
terméshozamokat érjenek el, mint amelyeket a legkiválóbb,
hosszu tenészciklusú hibrideknél már elértek.

jelenleg a szemeskukorica 5 százalékát, az összes kukorica-
szár 20 százalékát takarítjuk be gépekkel. a gépesítés ilyen ala-
acsony foka okozza elsősorban a betakarítási munkák rendszeres
elhúzódsát. rendkívül fontos tehát, hogy mielőbb kialakítsák
házánkban is a kukorica betakarítására alkalmas megfelelő gép-
tipusokat.

a szimpózium csütörtökön a martonvásári mezőgazdasági kutató
intézetben szkcikciók szerint folytatja munkáját./mti/

bb 73. s.v.patel

m/la

1963. szeptember 11.

az indiai köztársaság budapesti nagykövete fogadást adott nagy
jános, hazánk ujonnan kinevezett új-delhi nagykövete tisztele-
tére, aki a közeljövőben utazik indiába. /mti/

20.08/- szb

bb. 74. hazérkezett brnoból a magyar kormányküldöttség

t/vt/tr/a/la

1963. szeptember 12.

a brnoi nemzetközi vásárról szerdán este visszazérkezett buda-
pestre a magyar kormányküldöttség, amelyet kossa istván közle-
kedés- és postaügyi miniszter vezetett. a küldöttség tagja volt
lévárdi ferenc nehézipari miniszter és mulató jános külkeres-
kedelmi miniszterhelyettes.

a kormánydelegáció fogadására a nyugati pályaudvaron megjelent
trautmann rezső építésügyi miniszter, timár mátyás pénzügy-
miniszter, csanádi györgy, a közlekedés- és postaügyi miniszter
első helyettese, szekér gyula, a nehézipari miniszter első he-
lyettese, haracska imre nehézipari miniszterhelyettes, prieszol
józsef és római rudolf, közlekedés- és postaügyi miniszterhelyette-
sek, valamint a külügyminisztérium, a közlekedés- és postaügyi
minisztérium, a külkereskedelmi minisztérium és a nehézipari
minisztérium több vezető beosztású munkatársa.

ott voltak a pályaudvaron a csehszlovák szocialista
köztársaság budapesti nagykövetségének és külkereskedelmi kirendelt-
ségének képviselői./mti/

- v é g e -

- 45 -

MTI.

Kiadja a Magyar Távirati Iroda, Budapest, I. Fém utca 5-7. Telefon: 159-400, 250-500

A szerkesztésért és kiadásért a vezérigazgató felel.

mti b e l f ö l d i h i r e k

1963. szeptember 12.

bb 1. új bölcsődék épülnek a fővárosban állami hozzájárulással

i hi/tm/m/sr

1963. szeptember 12.

Budapestben jelenleg 250-260 bölcsődei férőhely jut ezer gyermekre. egyes kerületekben azonban - mint például a sűrűn lakott 6. és 7. kerületben, vagy a főváros szélén elhelyezkedő rákoskeresztúron és pesterzsébeten, - ez az arány lényegesen alacsonyabb. a bölcsődei fejlesztés előmozdítására az ilyen kerületek - amennyiben saját erőből kezdeményezik az építkezést - férőhelyenként 20.000 forint állami hozzájárulást kapnak, s az intézmények berendezését, felszerelését is népgazdasági hiteltől fedezik.

ezt az előnyös akciót egyre több kerületi tanács veszi igénybe. a 6. kerületben, ahol több év óta a tanácstagi beszámolókon és fogadóórákon állandóan panaszkodtak a szülők a bölcsődék zsúfoltsága miatt, már el is készültek egy újabb korszerű, egyemeletes intézmény tervei. a dózsa györgy ut 104. szám alatti telken épül majd fel a kerület negyedik tanácsai bölcsődéje, amelynek létrehozására népgazdasági hiteltől egymillió forintot, tanácsai keretből 800.000 forintot költenek. megfelelő nagyságú telek hiányában szintén emeletesre tervezik a 8. kerületi tanács 60 személyes bölcsődéjét is, amelynek építkezése a makarencó utcában előreláthatólag márciusban kezdődik meg.

a peremvárosrészek között a 17. kerület is új bölcsődével gyarapszik. az épület alapozását az év utolsó negyedében kezdik meg. a 400 négyszögöles telken rákoshegyen felépülő korszerű intézmény létrehozásában a kerület lakossága mintegy negyedmillió forint értékű társadalmi munkával vesz részt.

budafokon a pentz károly utcában épül majd 40 személyes bölcsőde, s az említett előnyös akció végén enyhítenek a szülők gondjain a 7. kerületben, továbbá angyalföldön és pesterzsébeten is. /mti/